

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:27:07)

Poštovane kolege,

Otvaram Osmu posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja u 2019. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Kao što znate ovo je sjednica posvećena Premijerskom satu u okviru kojeg pitanja predsjedniku Vlade postavljaju predsjednici klubova poslanika, ovlašćeni predstavnici klubova poslanika.

Pozdravljam predsjednika Vlade i članove Vlade.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili poslanici:

Radule Novović, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore, Milan Knežević, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratskog fronta, Ranko Krivokapić, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Socijaldemokratske partije Crne Gore, Genci Nimanbegu, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, Koalicije Albanci odlučno, FORCA, DUA, Albanska alternativa i Hrvatske građanske inicijative, Miodrag Lekić, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika SNP, Demos, Andrija Popović, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalne partije Crne Gore i Anka Vukićević, ovlašćena predstavnica Posebnog kluba poslanika.

Kolege poslanici, prelazimo na postavljena pitanja i prvi ima riječ poslanik. Proceduralno, izvolite.

Izvolite.

Poslanik Damjanović, proceduralno.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.06.19 12:28:27)

Poštovana Skupštino, poštovani građani, predsjedniče Vlade, ministri,

Javljam se samo da prijavim i da iskoristim priliku pošto je ovdje predsjednik Vlade sa kolegama povredu Poslovnika člana 50 vezanog za odgovor na dopis koji mi poslanici šaljem ovlašćenim predstavnicima Vlade, odnosno državne uprave. Naime, apropos jednog dijaloga koji sam imao i koji traje sa gospodinom predsjednikom Vlade, a vezan je za tržište kapitala želim i vama, pošto vi niste bili na toj sjednici predsjedniče, takođe da ukažem da sam gospodinu Đikanoviću, predsjedniku Komisije za tržište kapitala 17.maja 2019. godine uputio dopis da mi u skladu sa članom 50 Poslovnika Skupštine dostavi kopiju ugovora kojim je komisija angažovala NVO Institut za strateške studije i prognoze za projekat Kreiranje makroekonomskog modela itd. To je ona priča koja je poznata svima nama.

Naravno odgovor nisam dobio, gospodine predsjedniče Vlade u predviđenom roku pa se na kraju prepiska obavila preko generalnog sekretara shodno naravno našem Poslovniku. Ovo lice koje sam sad maloprije naveo mi je 12. juna dostavilo dopis sledeće sadržine. mislim da je mnogo bitno zbog odnosa ovog Parlamenta i Vlade, odnosno ovih institucija koje su pod nadzorom Vlade, konkretno Ministarstvo finansija i Vlade, da vam pročitam odgovor: "Poštovani gospodine Jovićeviću", obraća se to lice generalnom sekretaru, "primili smo vaš dopis od 5.juna u vezi sa dopisom poslanika Damjanovića. S tim u vezi želimo da vas obavijestimo o sledećem, predsjedniče Vlade", ovako odgovara gospodin Đikanović, "Poslanik Damjanović nije tražio pristup informacija u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama". On me upućuje na slobodni pristup informacijama, a ja tražim informacije po članu 50 našeg Poslovnika koji je jedini validan u komunikaciji Parlament - Vlada. "I ako vjerujemo da bi po funkciji poslanika trebao da bude upoznat sa procedurom", evo kako me uči proceduri, ne mene nego cijeli parlament i generalnog sekretara. "Poslanik je naveo da mu je informacija potrebna za pripremu sjednice parlamenta. Nismo u saznanju da je neka tačka uvrštena u dnevni red bilo na odborima, bilo na plenumu za koji je potrebno da komisija pripremi odgovarajuće materijale" itd. i tome slično. Ovo lice se sprda sa cijelim parlamentom, ne samo sa mnom. Doći ćemo mi na drugi način do ovih podataka o toj famoznoj studiji kojom je častio sam sebe, odnosno povezana lica u tom Institutu za strateške studije, ali ovo govorim o načinu gdje je kada može VDT i kada možete vi premijeru da odgovorite na dopis po članu 50 i svi ministri koji to uredno rade, evo našao se neko ko obesmišljava i samu

proceduru u ovom parlamentu. Ovo sam morao zbog samog ovog doma da ovdje navedem i naravno ukazujući da ćemo, pretpostavljam na kolegijumu, imati prilike da se prema ovome odnesemo, a u smislu onoga što su obaveze te Komisije kada bude ovdje u parlamentu. Hvala vam. Izvinjavam se na digresiji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:31:13)

Hvala vam.

Sad prelazimo na postavljanje pitanja.

Ima riječ poslanik Radule Novović.

Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (26.06.19 12:31:30)

Hvala vam predsjedniče.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore.

Poštovani predsjedniče Vlade, gospodine Markoviću,

Koji su konkretni rezultati i efekti sprovedene reforme obrazovnog sistema i generalno Vladine politike u oblasti obrazovanja? Imajući u vidu da je obrazovanje prepoznato kao jedan od prioriteta Vlade, koje aktivnosti se mogu očekivati u narednom periodu u cilju daljeg poboljšanja kvaliteta obrazovanja, a naročito u dijelu unapređenja predškolske i školske infrastrukture?

Dozvolite mi da kratko obrazložim svoje pitanje.

Očigledno je da je u fokusu rada Vlade, od njenog formiranja pa do danas, u vrhu prioriteta unapređenje kvaliteta obrazovnog sistema. Ovo je sasvim razumljivo s obzirom da se obrazovanje posmatra kao ključni faktor društvenog razvoja. Usvajanjem seta zakona 2017. godine i to Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stručnom obrazovanju, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju odraslih, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gimnaziji i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom vaspitanju, izvršena je reforma na svim nivoima obrazovanja u Crnoj Gori. Navedena reforma podrazumijevala je stvaranje dostupnijeg besplatnog obrazovnog sistema, bolje usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada i stvaranje uslova za sticanje i praktičnu primjenu teorijskih znanja i vještina.

Da li su, navedeni, postavljeni ciljevi obrazovne reforme i ostvareni i da li ste zadovoljni postignutim efektima za učenike i studente? Prilika je da istaknem da je Demokratska partija socijalista Crne Gore, kao najveći politički subjekt u Crnoj Gori, u svom programu, dala posebno mjesto obrazovanju, što je s jedne strane veoma značajno, a s druge sasvim razumljivo jer živimo u ambijentu stalnih inovacija i nema sumnje da sistem obrazovanja predstavlja jednu od ključnih poluga razvoja. Naša partija ovo i te kako prepoznaje i daje mu konkretan doprinos. Svjesni smo i činjenica da izazovi brzog razvoja novih znanja i tehnologija, proces globalizacije, demografski trendovi, česte promjene potreba tržišta rada, rastuća težnja za visokokvalifikovanom radnom snagom i proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, nameću nužnost cjeloživotnog učenja i uspostavljanja fleksibilnog, otvorenog, prohodnog sistema obrazovanja. U tom kontekstu je i moje pitanje - Koje aktivnosti se mogu očekivati u narednom periodu u cilju daljeg poboljšanja kvaliteta obrazovanja? Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:34:48)

Hvala i vama poslaniče Novoviću.

Ima riječ predsjednik Vlade Duško Marković.
Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 12:35:07)

Uvaženi predsjedniče, gospodine potpredsjedniče, uvaženi generalni sekretare, uvaženi poslanici,

Poštovani poslaniče Novoviću, više puta sam ponovio, pa i u ovom domu, da je ulaganje u razvoj mladih kroz obrazovanje jedan od prioriteta Vlade. Cilj nam je jasan i precizno postavljen. Crna Gora mora imati kvalitetan sistem obrazovanja koji će biti upodobljen i kompatibilan sa sistemima obrazovanja modernih i razvijenih država. U realizaciji ovog cilja nećemo se ni u jednom segmentu zadovoljiti brzim ili polovičnim rešenjima. S druge strane naša prosvjeta treba biti temelj i ogledalo državnog identiteta Crne Gore. Ona na najrečitiji način govori o onome što je istorijski jesmo i o onome čemu težimo u savremenom dobu.

Sa zadovoljstvom mogu da kažem da ću u odgovoru na vaše pitanje moći da budem vrlo konkretan i da iznesem mjerljive podatke i činjenice koji na najbolji način svjedoče o postignutim rezultatima u ovoj oblasti, kao i o daljim planovima. U želji da poboljšamo kvalitet obrazovanja, da ga učinimo dostupnim svima pod jednakim uslovima nezavisno od materijalnog statusa, ali i usklađenim sa tržištem rada kako bismo dobili konkurentna i primjenljiva znanja i vještine krenuli smo u zakonodavnu reformu svih nivoa obrazovanja na način što smo izmjenili systemske zakone o kojima ste vi govorili. Vlada ih je predložila parlamentu, ali i jednako je taj posao zasluga i prethodne Vlade i prethodnog ministra prosvjete.

Danas dvije godine od usvajanja seta zakona imamo dovoljno argumenata na osnovu kojih možemo sa zadovoljstvom govoriti o rezultatima sprovedene reforme.

Međutim, uprkos brojnim uspjesima koje smo ostvarili, moramo biti svjesni da je unapređenje obrazovanja višegodišnji posao koji zahtijeva vrijeme da bi brojne započete aktivnosti imale još vidljiviji rezultat. Rezultate ozbiljne obrazovne reforme prepoznala je i Evropska komisija u svoja poslednja dva izvještaja o Crnoj Gori, u kojima je ovaj sektor veoma pozitivno ocijenila. Počecu od rezultata postignutih u dijelu predškolskog obrazovanja.

Reformski pristup predškolskom obrazovanju koji je imao za cilj da dopre do svakog djeteta uspješno se realizuje. Za manje od tri godine uspjeli smo da učešće djece starije od tri godine podignemo sa 50% na čak 73% obuhvaćenih predškolskim vaspitanjem. Doprinos širenju ovog obuhvata ostvaren je i ostvarivanjem tzv. interaktivnih službi koje vrše funkciju vrtića u udaljenim područjima. U ovom trenutku aktivno je 37 takvih interaktivnih službi u 16 opština. Iako je bilo sumnji pa čak i otvorenog negodovanja povodom uvođenja engleskog jezika u vrtiće za djecu stariju od tri godine, taj korak se pokazao opravdan. Insistiranje na kompetencijama iz najzastupljenijeg stranog jezika nastavljeno je i kroz osnovnu školu gdje ne samo da je predmet engleski jezik uveden kao obavezan od prvog razreda već je u toku implementacija projekta dvojezične nastave u osam odjeljenja. Reforma je akcent stavila i na informatička znanja čaka te je zahvaljujući britanskom savjetu mikrobit računar uveden u crnogorske škole. Plan je da svaka osnovna škola dobije mikrobit računare. Smanjen je obim gradiva u osnovnim školama, ali i broj učenika po odjeljenju na maksimalnih 28 kako bi se olakšao rad u učionici.

Važno je napomenuti da smo u ovom dvoipogodišnjem periodu značajno unaprijedili inkluzivno obrazovanje na način što smo systemski uredili pitanja koja se odnose na asistenta u nastavi. Takođe, da su u sistem uvedeni medijatori čija je uloga povezivanje djece pripadnika romsko egipćanske populacije sa obrazovnim sistemom i praćenje izvršavanja njihovih obaveza u školi. Sve ovo što sam naveo podrazumijevalo je dodatna izdvajanja iz budžeta, ali ih mi u Vladi ne vidimo kao trošak, već kao ulaganje u ono najvrednije, a to je učenik i njegovo znanje.

Poslaniče Novoviću, bez dileme mogu reći da je najveći iskorak učenje u oblasti srednjeg stručnog obrazovanja gdje krupnim koracima idemo ka značajno kvalitetnijem povezivanju obrazovanja i tržišta. Nijesmo slučajno naš fokus interesovanja usmjerili upravo na ovaj nivo obrazovanja. Prije svega, smanjili smo predrasude prema stručnim školama pa sada i odlični đaci pokazuju interesovanja za srednje stručne škole. Započeta je primjena dualnog obrazovanja koje je za veoma kratko vrijeme pokazalo impresivne rezultate. Za svega dvije godine njegove primjene

u dualni oblik obrazovanja će od septembra biti uključeno preko 800 učenika koji obavljaju praktičnu nastavu kod preko 250 poslodavaca. Posebno smo ponosni što do sada nije pristigla nijedna primjedba na način funkcionisanja ovog sistema bilo od poslodavaca, bilo od đaka što je jasan indikator pravilnom pristupu.

Takođe, povećan je broj učenika na trećem stepenu srednjih stručnih škola za preko 200% u odnosu na prethodnu godinu, tačnije u školskoj 2016 - 2017. godini na programe trećeg stepena upisano je 566 učenika, a školske 2018 - 2019. godine čak 1.561 učenik. Gimnazijama je sa ciljem bolje profilacije najboljih data zakonska mogućnost za uvođenje specijalističkih odjeljenja. Pokazalo se da je i ovaj potez išao u susret realnim potrebama, jer će takva odjeljenja od naredne školske godine pored Podgoričke gimnazije imati i gimnazije u Nikšiću, Kotoru i Herceg Novom.

Poštovani poslanici, kvalitetan obrazovni sistem mora biti u stanju da prepozna, ali i da na adekvatan način nagradi one najbolje. Zato smo osnovali Fond za kvalitet i talente iz koga je transparentno i po odlukama multiresorske komisije dodijeljeno 500 nagrada najboljim nastavnicima i đacima, za šta ćemo svake godine izdvajati po najmanje pola miliona eura. Dakle, sa ovim što smo započeli ove godine nastavićemo i u narednom periodu.

Iskorak po kojem smo jedinstveni u regionu napravljen je uvođenjem besplatnih osnovnih i master studija. Tako će ove godine biti upisana treća generacija studenata koji ne plaćaju školarinu, tačnije njih oko tri i po hiljade. Uvedena je obavezna praksa na svim fakultetima u obimu od 25% za čiju punu implementaciju je potrebno duže vrijeme pa će novi koncept u potpunosti i optimalno biti realizovan u narednom periodu. Na Univerzitetu Crne Gore 160 nastavnih programa reformisano po novom modelu studija i prilagođeno najboljoj evropskoj praksi, dok se na ostalim ustanovama visokog obrazovanja u toku ove godine očekuje oko 50 akreditacija studijskih programa po novom modelu. Analizirali smo i sprovođenje programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem i prvi rezultat pokazuje da je oko 50% korisnika programa nastavilo radni angažman. Dakle, obrazovanje i stručno osposobljavanje dali su rezultat koji su prepoznali poslodavci. Na taj način doprinijeli smo rastu zaposlenosti, nudeći tržištu mlade i stručne ljude.

Imajući u vidu ove rezultate uz usvajanje Zakona o akademskom integritetu koji nemaju ni mnogo razvijenije zemlje od naše, pribavljanje softvera protiv plagijarizma za sve fakultete, te osnivanje Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, možemo reći da je crnogorsko visoko obrazovanje dobilo novi kvalitet. Budžet Univerziteta je u mandatu ove vlade povećan za cijelih šest miliona eura više nego što je bio u prvoj godini nakon obnove nezavisnosti.

U odnosu na drugi dio pitanja, konstatovao bih da su infrastrukturni projekti poseban segment djelovanja Ministarstva i Vlade u cjelini, čemu posvjećujemo posebnu pažnju. Tekući budžet Ministarstva prosvjete namijenjen za investiciono održavanje objekata uvećan je za preko 30%. U prethodne dvije i po godine završena je izgradnja vrtića u Zagoriču, Starom aerodromu, sada i u Tuzima. Brojni postojeći objekti su adaptirani za boravak djece što je sve zajedno rezultiralo otvaranjem 1.500 mjesta za djecu u vrtićima širom Crne Gore. Završena je i srednja mješovita škola u Golubovcima u koju je uloženo preko četiri i po miliona eura, a u toku su i radovi na novoj zgradi škole "Dušan Korać" u Bijelom Polju. Rekonstruisano je preko 150 objekata obrazovne infrastrukture u poslednje dvije i po godine. Značajno je i unaprijeđena školska sportska infrastruktura za koju smo izdvojili preko milion eura i gdje svoj doprinos u svijetlu odgovornog ulaganja državnog novca daje i Ministarstvo sporta i mladih.

U narednim godinama ulazimo vjerovatno u najveći investicioni ciklus u oblasti obrazovanja do sada. Realizovaće se 38 kapitalnih projekata od kojih su 21 novi projekti i za koje će ukupno biti izdvojeno po raznim osnovama preko 50 miliona eura. Od ovih sredstava u dogledno vrijeme planirana je izgradnja nove gimnazije u Podgorici, škole u Tološima, na Zabjelu, City kvartu ... (Prekid)..., u Tuzima, u Rožajama, zatim vrtića u Bijelom Polju, Beranama, Plavu, Pljevljima, Baru, Ulcinju, Rožajama i pet vrtića u Podgorici. Konkretno u ovoj godini očekuje se početak izgradnje četiri nova vrtića. Dobijam inicijative iz raznih krajeva Crne Gore i dijaspore o spremnosti da otvaramo škole i vrtiće uz njihovu finansijsku podršku i učešće. Bavićemo se i tim pitanjima, jer trebamo da budemo odgovorni prema svakoj inicijativi koja se tiče obrazovanja naših najmlađih.

Uz plan za obnovu školskog inventara vrijednosti četiri miliona eura, te opremanja škola informatičkom opremom kroz kreditna sredstva u vrijednosti oko tri i po miliona eura u narednoj školskoj godini, kao i nabavku opreme za srednje stručne škole ukupne vrijednosti oko dva miliona

eura, zatim nabavku 30 novih školskih kombi vozila za šta smo izdvojili 1,7 miliona eura. Vjerujem da demonstriramo jasan odnos ove Vlade prema obrazovanju. Gradimo sposobno i zdravo društvo zasnovano na znanju.

Na kraju, poslaniče Novoviću, vjerujem da su rezultati dosadašnje reforme obrazovanja jasan pokazatelj, da smo na dobrom putu. Razumije se, ne želimo da se na ovome zaustavimo. Posebno želim da istaknem da ćemo reformom obrazovanja, profesionalnim usavršavanjem nastavnog kadra i novim modelom nagrađivanja i stimulisanja za bavljenje prosvetnim pozivom u ovu važnu društvenu oblast uključiti one koji su najbolji, a svakako ćemo se posebno fokusirati na materijalni položaj profesora, nastavnika i svih zaposlenih u prosvjeti, na tome već radimo. U periodu prethodne tri godine 318 prosvetnih radnika riješilo je stambeno pitanje pod povoljnim uslovima, a po prvi put počeli smo da izdvajamo 70.000 eura godišnje za stambene potrebe zaposlenih u domovima učenika i studenata.

Vlada će dakle, podstaći proces obnove društvenog ugleda i autoriteta prosvetnih radnika. Jer, bez posvećenosti nema razvoja zasnovanog na znanju i najboljim evropskim praksama. Oni obrazuju buduće građane Evropske unije i svijeta i naša je obaveza da im obezbijedimo najbolje uslove. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:47:03)

Hvala vama, predsjedniče Vlade.
Da li želite komentar, poslaniče Novoviću? Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (26.06.19 12:47:11)

Poštovani predsjedniče, ohrabruje i raduje vaš odgovor. Ohrabruje jer očigledno obrazovanjem se ova Vlada ne bavi deklarativno već suštinski. Raduje jer se možemo nadati novim kvalitativnim iskoracima u ovoj važnoj društvenoj oblasti.

Moram reći da mi u skupštinskom Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport i te kako primjećujemo napore koje preduzimate u ovom pravcu, a vjerujem da to uočavaju i naši građani. Siguran sam da će napredak u kvalitetu obrazovanja na svim nivoima, bez ikakve sumnje, doprinijeti daljem napretku naše države u cjelini. Želim vam, zapravo svima nama puno uspjeha na tom putu. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:47:59)

Hvala vam, poslaniče Novoviću.
Predsjednik Vlade, odgovor na komentar. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 12:48:08)

Hvala vam, poslaniče Novoviću, naravno i na pitanju i na pristupu.

Javio sam se samo da reagujem na nešto što se čuje iz klupa dok na ovu važnu temu za zemlju razgovoramo i dok država izdvaja ozbiljan novac da unaprijedi naše obrazovanje, da stvori bolje uslove za našu mladu generaciju, a na taj način i za državu u budućnosti. Vidjeli ste koliko podsmijeha, vidjeli ste kakav odnos se prema ovoj važnoj temi iskazuje iz pojedinih poslaničkih klupa. Na žalost, na ovom zadatku za sada smo usamljeni, ali vjerujem da dolazi bolje vrijeme i da će ovaj parlament na ovom pitanju biti jednoglasan i bez podjela. Mislim da ovdje nema prostora za politiku. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:48:56)

Hvala.

Sada pitanje postavlja poslanik Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.06.19 12:49:03)

Slobodna Crna Goro, posle ove intervencije premijera Duška Markovića dođe mi da promijenim pitanje i da ga pitam gdje je kupio tako lijepu žutu kravatu koja daje svetačku patinu njegovom i onako svetačkom licu, da ne bude da iskačem iz ovog narativa koji postavljaju poslanici Demokratske partije socijalista. To je jedino za šta ću dobiti pisani odgovor, dopunsko pitanje.

Ipak ću se odlučiti za provjerena pitanja.

"Kako komentarišete direktni uticaj inostranih elemenata na postupak i ishod referendumu za odcepljenje Crne Gore od Srbije koji je potvrđen, objavljen i transkriptovan razgovor između Milana Roćena i Olega Deripaske 2005. godine? Da li smatrate da je ovako nezakonito postupanje crnogorskih zvaničnika potkopavanje demokratije i djelovanje protivno većinskoj volji građana"? Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Gospodine Markoviću, jedino gdje ste mi vi simpatični u političkom smislu jeste ta naglašena rusofilski crta vaše porodice. Biću ovdje potpuno iskren prema vama i reći šta se priča ovim DPS-ovsko, dukljansko separatnim krugovima. Da ste vi kao nekadašnji šef ANB-a i koordinator svih službi bezbjednosti objavili ove razgovore između Milana Roćena, Olega Deripaske i Mila Đukanovića jer su u toku kongresne aktivnosti od strane Mila Đukanovića koje imaju za cilj da politički reanimiraju Filipa Vujanovića, da ga dovedu na vašu poziciju ili čak na poziciju predsjednika Demokratske partije socijalista i da mu navodno vraćate ono što je on organizovao proteste na Žabljaku protiv vas kada se planirala izgradnja onog resorta na Crnom jezeru. Što se mene tiče, želim da vam kažem dabogda vam ovaj kongres, u političkom smislu, svima vama bio poslednji i iz njega izašli u trista lijepih novih partija i sastavili se ponovo kada ja krenuo da vas sakupljam.

Ono što je zabrinjavajuće, gospodine Markoviću, jeste da je objavljivanjem ovih razgovora Milana Roćena nedvosmisleno dokazano da je tzv. crnogorska nezavisnost kojom se toliko hvalite izdejstvovana klasičnim mitom, korupcijom, potkupljivanjem i krađom, uostalom o tome svjedoči i 1.500 stranica Bijele knjige. Kada ste u tzv. postupku za državni udar objavljivali mjere tajnog nadzora gdje portir u Demokratskom frontu traži da kupi jahtu na rate, tužilaštvo je saopštilo da se radi o šifrovanoj poruci da Andrija Mandić i ja planiramo bjekstvo za Moskvu. Kada su neki Rusi u Beogradu tražili rent a car tužilaštvo je, a posle to piše i u presudi Višeg suda, saopštilo da je rent a car šifra za gru. Kada je Sinđelić kupovao dječiji dron igračku tužilaštvo je saopštilo da je to, a sud potvrdio, šifra za nabavku S300 s kojim smo planirali raketiranje Skupštine Andrija Mandić i ja kako bi kasnije likvidirali Mila Đukanovića i vas.

Sada imamo neoboriv dokaz da ste upravo vi služili interesima nekoliko država i da ste vi preklinjali Olega Deripasku da vam pomogne u potkupljivanju članova kontakt grupe i Venecijanske komisije kako bi stvorili privatnu državu. Kako je moguće da se Andrija Mandić i ja nalazimo u postupku tzv. državnog udara gdje smo u sadejstvu s Rusima planirali rušenje ustavnog poretka, a nemate nijedan telefonski razgovor niti imate bilo koju mjeru tajnog nadzora koja ukazuje na to. Pozivam vas sada kao koordinatora svih službi bezbjednosti da objavite sve što imate, a tiče se 2016. i bilo koje godine. Sada se pojavljuju snimci Milana Roćena i Olega Deripaske na način na koji se jasno dovodi u pitanje crnogorska nezavisnost.

Milo mi je što smo svih ovih godina govorili istinu da je crnogorska nezavisnost obezbijedena kroz žestok inostrani uticaj Rusa, Amerikanaca i ostalih bezbjednosnih nomenklatura iz Zapadne Evrope. Sve ono za šta ste optuživali nas vi ste radili godinama unazad izvodeći mjesečno po jedan državni udar protiv građana Crne Gore. Stvorili ste latifundiju privatnih interesa. Okiljanili ste ono što smatrate da je vaša zona uticaja i više niko u Crnoj Gori ne smije da pita đe počinju vjetroelektrane, a nastavljaju se resorti ili gdje se završavaju resorti, a nastavljaju se vjetroelektrane. Vaša djeca kada padnu u depresiju odmah im se nabavljaju vjetroelektrane, prave im se resorti, otvaraju im se kafići za razliku od djece običnih građana Crne Gore koju oni

naključaju bromazepamima i bude ih tek ujutro da bi ih liječili od depresije.

Gospodine Markoviću, želim da pitam vas i da postavim jedno retorsko pitanje za ovog katunskog papu, ne znam da li ste bili u toku s Azerbejdžanom, mi smo dobili papu u međuvremenu, gospodina Katnića. Da li je ovdje objavljivanjem ovih telefonskih razgovora dovoljno dokaza da katunski papa sasluša djadju Roćena zbog toga što je kao ambasador državne zajednice otvoreno radio protiv te iste države, protiv Srba i srpskog naroda u Crnoj Gori i protiv Mila Đukanovića zbog organizovanog kriminalnog udruživanja, veleizdaje, davanja mita, korupcije i stvaranja privatne države.

Ono što je ponižavajuće, i završavam time ovaj dio jeste puzajuće poltronski odnos Milana Roćena u razgovoru s Olegom Deripaskom gdje ga preklinje i moli za pomoć oko referendumu nazivajući ga daragoj ili, što bi vi i ja kao rusofili, znači dragi. Uvjeren sam da Milan Roćen svoju suprugu Stanu nikad nije nazvao draga, ali je zato Deripasku toliko puta nazvao dragi da sam se u jednom momentu uplašio da nije skrenuo put LGBT populacije.

Mnogo sam srećan i zadovoljan, gospodine Markoviću, što ni ja niti bilo ko iz Demokratskog fronta nikad nije puzao ni pred Amerikancima, ni pred Rusima, ni pred Evropljanima, samo smo slušali interese svoga naroda. Zbog toga nas progonite, gospodine Markoviću, jer smo sve ono što niste vi i nikako ne možete da nam oprostite što mi nismo izdali onu Njegoševu Crnu Goru, a vi ste odavno u transferzalama Džordža Soroša.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 12:55:51)

Sada ima riječ predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 12:56:01)

Da počnem odgovor na vaše poslaničko pitanje na šaljiv način kao što ste se vi obratili meni. Zatečen sam i, moram da kažem, značajno destabilizovan jer ste saopštili nešto za šta sam mislio da samo ja znam i niko drugi u ovoj zemlji.

Drugo, što se tiče uspjeha našeg kongresa i naše partije, ako se budemo dijelili ne možemo se stići podijeliti kao što je Demokratski front. Jer, ogranci podjele Demokratskog fronta su u ovoj sali i van ove sale svuda prisutni, više ne znamo da li je to Demokratski front ili djelovi Demokratskog fronta, na šaljiv način, naravno.

Poslaniče Kneževiću, 13 godina je od obnove nezavisnosti ...

...veremenska distanca koja nesumnjivo razdvaja istinu od iluzije. Prije nego što krenem direktno na odgovor, želim da izrazim žaljenje što nam neumorno kreiranje novih i oživljavanje propalih afera, a baš u 13-godišnjoj vremenskoj paraleli direktno ukazuje da su vaše politike zarobljene u idejama prošlog vijeka. Što je još teže, da negiraju društveni trenutak u kome živimo. Nakon što sam pažljivo saslušao, ne samo pitanje nego i cijele eskurse koje vi nazivate obrazloženjem saopštiću vam, što bi moglo biti i moj jedini odgovor na Vaše pitanje, crnogorska nezavisnost je vječna kao što je vječna Crna Gora, prihvatao to neko ili ne.

Dama i gospodo poslanici, kada već govorimo o ovoj istorijskoj temi važno je da se ovom prilikom kratko osvrnem na taj period i ukažem na nekoliko etapa kroz koje se lomila sudbina Crne Gore i koje su prethodnile referendumu o nezavisnosti. Prije svega, sa današnje tačke gledišta na dvije presudne izborne pobjede suverenističkih snaga predvođenih Demokratskom partijom socijalista, pobjedu Mila Đukanovića na predsjedničkim izborima 1997. i odmah zatim pobjedu proevropske Crne Gore na parlamentarnim izborima 1998.godine. Jedna od kapitalnih odluka tadašnje Vlade bila je uvođenje njemačke marke 1999. tj. prelazak na euro 2002.godine, čime je Crna Gora u svoje ruke preuzela monetarni, fiskalni, carinski sistem, uspostavila spoljnotrgovinski režim nakon čega je malo šta ostalo u federalnoj nadležnosti. Zatim je uslijedilo potpisivanje Beogradskog sporazuma i Ustavne povelje kojom je definisano pravo država članica da po isteku tri godine na referendumu provjere volju svojih građana o državno-pravnom statusu. Dakle, ne da se pokuša odcjepljenje od Srbije, jer Crna Gora nije bila dio Srbije, mada vi i danas tako posmatrate stvari, nego da ravnopravna članica državne zajednice ostvari svoje demokratsko

pravo na referendum. Održavanju referenduma prethodili su pregovori političkih blokova za nezavisnost, odnosno zajedničku državu uz moderaciju posrednika Evropske unije Miroslava Lajčaka. Dogovoren je i uz preporuke Evropske unije u ovom domu usvojen Zakon o referendumu. Podsjetiću vas da je većina neophodna za izglasavanje nezavisnosti postavljena kao uslov od 55% onih koji izađu na glasanje, što je podrazumijevalo pobjedu s najmanje 10% razlike. Sa konačnim rezultatom od 55,5% uz izlaznost od 86,5% ispostavilo se da je Crna Gora ispravno odlučila kad je prihvatila taj, takoreći, nepravedni uslov jer je ono što je mnogima ulivalo nadu u naš neuspjeh zapravo obezbijedio visok legitimitet referendumskog rezultata.

Tako je po izbornom modelu koji je predložila Evropska unija, a koji do tada nije primijenjen nigdje u svijetu Crna Gora 2006. godine na demokratski način obnovila svoju nezavisnost, a ne na način kako vi govorite. Dakle, uvaženi poslanice, nema nikakvih elemenata koji bi promijenili opštu sliku referenduma o obnovi državne nezavisnosti Crne Gore, kao svijetlog čina i pregnuća za svaki primjer, kada su građani mudro sa olovkom u ruci izglasali i potvrdili svoju državu. Još nešto, da danas neko inicira pitanje referenduma o državnom statusu Crne Gore, pod uslovom da takva besmislena inicijativa uopšte ima neku prođu, uslov međunarodne zajednice morao bi biti formulisan po istom modelu i sa novim cenzusom najmanje od 10% više, dakle, cenzusom 65% za neku drugačiju odluku. Težak put smo, poslanice Kneževiću, prešli da bi smo dopustili bilo kome da nam ruši i ugrožava državu. Zato i ne nasijedam na provokacije o očigledno nezakonito snimljenim razgovorima koji vam kao takvi nijesu validni bilo gdje .... ulazim, s toga, ni u njihovu vjerodostojnost. Neću komentarisati ni vaše insinucije o potkopavanju demokratije, jer ste najmanje pozvani da o tome govorite, ali da jedno razjasnimo, podrivanje nezavisnosti Crne Gore, kako god se pokušavala predstaviti, neće vam više proći. Imate pravo da žalite za izgubljenim referendumom, ali sumnju u obnovu crnogorske nezavisnosti i priželjkivanje vraćanja Crne Gore pod tuđe skute zaboravite za sva vremena. Ujdurme obavještajnih krugova i njihovih dijelova kao slučaje koje ste pomenuli samo su nove potvrde da su građani Crne Gore 2006.godine donijeli ispravnu odluku da budemo svoji na svome i da se odluke o našoj zemlji donose u Crnoj Gori i nigdje drugdje. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:01:53)

Hvala predsjedniče Vlade.

Pravo na komentar ima poslanik Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.06.19 13:01:59)

Spasiba daragoj, gaspadin Marković.

Gospodine Markoviću, Demokratski front je najjači i najozbiljni opozicioni subjekt i jedina prijetnja ovoj diktaturi koju sprovodite svih ovih godina i vi to dobro znate. Tačno je da su postojali i postoje različiti procesi, ljudi nam pristupaju, dolaze, odlaze, ali to su politički i demokratski procesi, ali kad vi počnete da se raspadate, u političkom smislu, vjerujte zaboraviće se na Škaljarce i Kavčane. Vi se nećete raspravljati na glavnim odborima, nećete se raspravljati na predsjedništvu, nego ćete se raspravljati u sačekušama, suteranima, jahtama, majbasima, brabusima i tome slično i tako dalje. Meni je mnogo važnije od svega ovoga, gospodine Markoviću, što Vi mene niste demantovali da su Vas prvo sumnjicali za ove kongresne aktivnosti gdje žele da uvedu Filipa Vujanovića na poziciju nosioca liste za izbore 2020., ako se održe, a vrlo vjerovatno na mjesto predsjednika DPS-a. Što se tiče Vašega mjesta slobodno se možete poljubiti i pozdraviti sa ovim poslanicima, nećete više biti zamjenik predsjednika i to što tapšete gospodina Miloševića po leđima, vjerujte da nije mnogo zadovoljan, jer ga upravo sad gleda Milo Đukanović pa će posle morati njemu da podnosi referat na čijoj je strani. Tako da koga god vi tapnete po leđima, ...(upadica)... da on ide za Beograd, a vi znate da Srbiji nije ništa teško da vrati ambasadora Crne Gore kad bude procijenila.

Ono što ja želim sad vama da objasnim i čitavoj crnogorskoj javnosti gospodine Markoviću i da čitavu ovu vašu patetičnu tiradu o obnovi Crne Gore i teškom putu koji smo prošli u potpunosti

anuliram, je jedna jednostavna ekonomska računica, slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, KAP je prodat za usluge podrške nezavisnosti po ugovoru koji je državna tajna u iznosu od 230 miliona evra. Vlada Crne Gore je dala tajnu garanciju dok je Kosovo dalo besplatnu struju. Deripaski ste dali tri miliona evra, to se čuje iz razgovora Roćena i Deripaske, da potkupi članove Venecijanske komisije i promijne stav koji je zvučao, gospodine Markoviću, na sledeći način, prvo standardi, zatim referendum. To ste mogli da čujete iz razgovora Roćana i Deripaske, kad ga on moli zato što je Venecijanska grupa i kontakt grupa u Londonu, da pokušaju da razdvoje Kosovo i Crnu Goru na način da prvo bude referendum pa da onda budu standardi, a kakvi su nam standardi čućete malo kasnije.

Takođe, Venecijanska ... (dozvlíčete mi još 30-ak sekundi, ... znate sa kime ste bili)... Takođe, Venecijanska komisija je zahvaljujući opet Olegu Deripaski, gospodine Markoviću, promijenila mišljenje iz 2001.godine da na referendumu imaju pravo državljanima Crne Gore sa prebivalištem u Srbiji, pravo glasa. Onda ste, gospodine Markoviću, zahvaljujući Olegu Deripaski i Piteru Manku uticali, zna se na koji način sa ova tri miliona, na članove Venecijanske komisije koji su dozvolili pravo glasa svim državljanima Crne Gore rasutim po svijetu, dominantno Bošnjacima, Muslimanima, Albancima i Hrvatima, jedino nisu Srbi iz Crne Gore sa prebivalištem u Srbiji imali pravo da odlučuju u državi u kojoj žive, a svi oni koji su vam 2006.glasali u onim stotinama i stotinama aviona nikad se više nisu vratili u Crnu Goru od 2006.godine.

Dalje, toliko je, gospodine Markoviću, koštala crnogorska nezavisnost, tri miliona. Olegu Deripaski vi treba da podignete spomenik u svakome gradu u Crnoj Gori i svaki put kad ustanete i Vi i Đuaknović treba da se molite za zdravlje Vladimira Vladimirovića Putina, jer vam je Rusija 2005.godine omogućila nezavisnost. Sad dolazimo do jednog logičkog abortusa, gospodine Markoviću, kako to gospodine Markoviću kad vi saradujete sa Rusima ste patriote, ispravni, čestiti, časni ljudi i ne izvodite državne udare, a kad mi imamo političke kontakte sa Rusima onda smo teroristi, onda smo izdajnici i onda se sa nama institucionalno obračunavate, koristeći više sudove, apelacije i čitav ovaj represivni aparat. Ja samo želim da pitam i da pozovem gospođu ambasadorku Rajнке da li ona sad ovo gleda, da li ona sluša ove podatke i da li će ona kao Srećko Šoić u "Beloj lađi" uzviknuti .... kad vidi šta ste radili sa Rusima. Ispade, gospodine Markoviću da ste vi, ja sam rekao da su nam Amerikanci zamijenili Katnića i poslali nekoga Majkla ili Dejvida, ali sad poslije ovoga ja shvatam da su Rusi zamijenili Đukanovića i poslali su nam nekog Jevgenija ili Vitalija.

A šta je dobio Piter Mank, ovaj koga moli gospodin Roćen preko Deripaske za crnogorsku nezavisnost, slušajte i vi gospodine Krivokapiću, da vidite vi s kim ste bili. Piter Mank je dobio Arsenal za 3.200.000 evra. Znači morali su da se vrata ona tri miliona koje ste dali Deripaski da potkupite Venecijansku komisiju. I naravno, kako to rade Crnogorci neko se ugradio 200.000, znači sa kamatom. I šta je dobio Piter Mank? Piter Mank je dobio 200 hektara zemljišta na najljepšem dijelu obale, 1000 metara dužnih uređenih ... opremljene operativne obale i gatova, 73 radionička infrastrukturna administrativna, školska, smještajna, zdravstvena i druga objekta, plus 174 stavke pokretne imovine knjigovodstvene vrijednosti 5,5 miliona evra, te zgradu doma Vojske u centru Tivta vrijednosti osam miliona evra, sve za tri miliona i 200.000 evra. Eto kako ste stvarali nezavisnu Crnu Goru.

A gospodine Markoviću, gašenjem Arsenala 470 ljudi je ostalo bez posla u Arsenalu, i eto gospodo poslanici iz Demokratske partije socijalista, eto čitava Crna Goro koliko je i kako je kupljena crnogorska nezavisnost, ta vječna zublja, vječne pomrčine, da citiram Njegoša a da mi ne bude zamjereno.

I završavam, gospodine Markoviću, jedino ste u pravu kad kažete da smo lideri u regionu. Nismo lideri u regionu, mi smo lideri u čitavom svijetu, ali po švercu droge. Ne daj bože da imamo mi nekakvu flotu, pa nama bi umjesto zastava na našim brodovima bila zastava one biljke koka, a ispod bi pisalo samo nek je vječno. Jedini brend Crne Gore gospodine Markoviću su šverc cigareta i šverc kokaina i đe god se pomene Crna Gora odmah je pomisao na drogu, prva je pomisao na marihuanu, prva je pomisao na likvidaciju u sred bijela dana i umjesto onoga vašega - samo nek je vječna, nama je ostalo, gospodine Markoviću, samo da vam kažemo o j ha.

Predsjednik Vlade, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 13:09:47)

Prvo, poslaniče Kneževiću, drago mi je što me oslovljavate sa daragoj, što znači da ipak bez obzira na političke razlike postoji neka, da kažemo, hemija između nas u građanskom i ličnom smislu. Na kraju ste me oslovili sa poštovani, i onda sam se zabrinuo, vjerovatno pod uticajem vašeg kolege koji sjedi do vas.

Znate kako ste me podsjetili s ovom vašom pričom na jednu spisateljicu kriminalističkih romana koja je stvarala ozbiljne kriminalističke priče, čitane kriminalističke priče na osnovu pretpostavki, izmišljenih događaja, izmišljenih ličnosti - Agatu Kristi, a vi me podsjećate na inspektora Poara, po onome što radite i velike sličnosti imate. Dakle, interesantna je ta priča sa vama.

Da se vratimo na činjenice. Nikada Crna Gora nije rekla da je Rusija bila protiv crnogorske nezavisnosti, nego smo uvijek govorili da je Rusija među prvim zemljama koja je stala iza našeg opredjeljenja o crnogorskoj nezavisnosti. Je li tako, gospodine Krivokapiću? Dakle, mi ne pričamo ni o kakvoj zavjeri, pa čak i da taj razgovor .... i tačan, on ne sadrži ništa što nije izvan okvira zvaničnih državnih odnosa Rusije i Crne Gore u to vrijeme. Govorim o Crnoj Gori jer Crna Gora je kao republika članica imala direktne kontakte sa zvaničnom Moskvom. To valjda znate.

Drugo, poslaniče Kneževiću nije u redu da bez obzira na vaše političke probleme koje imate, to nezadovoljstvo i neslaganje usmjeravate na državu i njenu postojanost. Ja mogu da razumijem da vi imate snažan otpor prema vlasti i Demokratskoj partiji socijalista, mogu da razumijem da to imate i prema zvaničnicima, odnosno rukovodstvu Demokratske partije socijalista i da kreirate različite scenarije u odnosu to, ali bilo bi dobro, vi ste iz srca Crne Gore, vi ste iz partizanske porodice, kao što sam, i ja iako vi dajete i druge epitete, nije dobro da nekog iz antifašističke porodice utemeljene u Crnoj Gori, ovako govori o svojoj zemlji, makar joj ova vlast dala neki sadržaj koji joj možda ne pripada.

S druge strane vi ste duhovan čovjek, pišete, ponekad pogledam one vaše naslove koje objavljujete, savjetujem vam da se držite toga, tu ste odlični i dobar ste retoričar, mogli bi da ste mlađi pobjeđivati na ovim takmičenjima retorike.... ali nemojte da pričate o ekonomiji jer se u to ama baš ništa ne razumijete. Dakle, ja mnogo bolje od vas, jer sam u životu radio konkretne stvari pa i u Vladi, pa i u opštini kada se kreirala i ekonomska, i društvena, i socijalna politika u vrijeme kad su opštine bile društveno političke zajednice, kada su imale vlast i nad policijom, obrazovanjem i zdravstvom, moje iskustvo je u tom smislu golemo, mada vama nije poznato.

Dakle, kad je u pitanju Arsenal i Bijela vi to govorite kao strateški pogrešnoj odluci i prodaji državne imovine. Tamo je stvoreno milijardu eura nove vrijednosti za državu Crnu Goru, a biće i preko milijardu eura, gospodine Kneževiću. I tamo više ne remontujemo ratne brodove Libije i bivše Jugoslavije, nego se tamo danas instalira najmodernija oprema i tehnika u turizmu, jahting turizmu i evo potpisali smo konačno koncesioni ugovor sa Damenom. Valjda nećete imati prigovor za holandski Damen kao najjaču globalno kompaniju u oblasti brodogradnje koja pokreće novi realni biznis na tom prostoru sa novih dodatnih stotinak miliona eura nove vrijednosti i 300 zaposlenih ljudi u realnom sektoru. Nemojte da pričate o tome što ne znate. Naravno, sugerišem vam, ne, ne mogu vam zabraniti ali nemojte da se kompromitujete na ekonomskim temama kao što ste dobri na književnosti. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:14:20)

Ne, nema potrebe. Pa za to što ste ....

Sad ima riječ u ime Socijaldemokratske partije Ranko Krivokapić, izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.19 13:14:33)

Hvala. Evo Rusija je daleko a mi smo na putu ka Evropskoj uniji, ka zapadu i tamo nas čeka ono što nas ovdje ..., a to je ta osnovna poruka da bismo mogli biti tamo ako ispunimo dvije osnovne stvari. Jedna je vladavina prava, borba protiv korupcije organizovanog kriminala, a druga je ono što je neđe bila imanentno u Crnoj Gori elementarna, a to je sloboda izražavanja i sloboda medija. Ništa ne zavisi od nas kao te dvije stvari, ne trebaju nam ni tenkovi, ni brodovi, ni Rusi, ni Amerikanci, trebamo mi sami sebi i možemo biti prvi u Evropskoj uniji, u interesu građana Crne Gore da bi imali više mogućnosti da rade, stvaraju, bolje žive i više pravde. Prema tome, sudbina je u našim rukama. I ako smo htjeli nezavisnost upravo smo htjeli da sudbina bude u našim rukama, da sa ta dva elementa koji su u našim rukama, dođemo što prije u Evropsku uniju. Sada smo lideri, kako sam neđe rekao, u najgoroj evropskoj ligi. Ali i to će biti ugroženo ako ne rješavamo te dvije ključne stvari. 2003. smo stavili ploču Petra I, kako bi znali da je i tada zakon i red prva stvar koja Crnu Goru može dovesti u Evropu. Zakonik, opšti crnogorski i brdski, 200 godina je tu ta ploča, zakon, red, mir i napredak Crne Gore stoji kratko na ulazna vrata ovog parlamenta. Isti je put i sad, nema velikog otkrića.

Novinari. Nedavno su na Vladi ustanovili i utvrdili i usvojili Izvještaj komisije koja se najkraće zove za istraživanje napada nad novinarima, ima dug naziv, u Policiji, u sudstvu, itd. Formirana je za mandata ministra Konjevića. To je sad vaš izvještaj, to je za Evropu vaš izvještaj, a tamo su teške ocjene. Tamo je ocjena o tome kako policija lažno svjedoči oko Olje Lakić. Tamo su elementi o napadu i DNK poslije sedam godina na Tufika Softića, tamo je čitav jedan dio oko Jova Martinovića. To je obaveza koju ste sami preuzeli. Znači nije procjena Evropske unije, nije neki birokrata iz Brisela, uzeli ste sami da to riješite. Crna Gora je opstala na slobodi. Želja za slobodom je bila jača od svega drugoga i od bogatstva koje su nudile imperije i od sigurnosti i reda koje su čak nudile imperije, sloboda je bio način opstanka Crne Gore, a slobode nema bez slobode riječi i slobode izražavanja i bez nezavisnih medija. Spadam u one, kako je rekao jedan crnogorski akademik, najnapadanije ljude u Crnoj Gori od oba ... i vlasti i opozicije, da bih imao razloga da ih branim lično, ali sistemski isto bih uradio što i Džeferson. Kad bih morao da biram da imam slobodne medije, a da nemam Vladu, izabrao bih da imamo slobodne medije a da nemamo Vladu. Džeferson je na tome pravio Ameriku 200 godina ranije, a mi sada da bismo ušli u Evropsku uniju moramo da uradimo isto.

Predsjedniče Vlade, na Vama je ta moć. Ne možete izaći da sudstvo nije pod kontrolom. Evropska unija traži da vršite evaluaciju sudskih presuda. Nemamo evaluaciju sudskih presuda o napadima na novinare, nemamo evaluaciju sudskih presuda o suđenju o organizovanom kriminalu koji prijete Evropi. Kriminalac koji je u Evropi osuđen na 12 godina za šverc droge u Crnoj Gori je dobio apanažu i to tri miliona za sada a može završiti na 10 miliona. Ja i vi znamo da ga imaju u dovoljno dokumenata da je to radio. Ja i vi to znamo. Izvršite evaluaciju tih presuda, dajte stav. To nije pritisak na sudstvo, to je pravo vas kao najmoćnije ustavne figure u Crnoj Gori da ispunite zahtjev Evropske unije i kažete: "Presude su namjerno falsifikovane, namjerno su griješene, sudije su od straha ili nečeg drugog sudile na štetu države Crne Gore".

Te dvije stvari uradimo i bićemo prva članica Evropske unije. Ako te dvije stvari ne uradimo nećemo biti. 2014. godine smo dobili privremene mjere, 2014. godine je privremena mjera u 23, 24. Hrvatska je za sedam godina ušla i završila pregovore, a mi smo još u privremenim mjerama. To znači dvije proste stvari. Završene su bile faktički do 2016. godine zakoni i institucije i to smo jedino završili. Završna mjerila, znače mnogo više, implementaciju i trak rekord što bi se reklo "snimak što smo uradili". Ne može se pobjeći od toga na čvrste slučajeve oko organizovanog kriminala, narkotika, vidjeli ste.

Sad čitava Amerika zna za Crnu Goru. Deset pomoraca crnogorskih najveći šverc kokaina u istoriji Amerike. Da vam pomognem, ušli smo u filmove. Kolumbija pictures je jedna od najvećih produkcionih kuća u Americi, snimila je film koji se zove Super flaj. Pogledajte ga. Na ekranu čitavim slovima stoji Crna Gora kad bježi narko kartel neđe, a naša ambasada prodaje za keš državljanstvo.

Kolumbija pictures je gledana i kod onoga ko nikada nije čuo za Crnu Goru, to je percepcija Crne Gore. Najveći problem najlakše može biti riješen političkom voljom. Nećemo dobiti završne kriterijume. Vi znate da ja ne pijem ni alkohol, a ne narkotike. Znače, ne pijem ni alkohol, a ne narkotike, vidite da istražuju koliko sam sokova popio u Skupštini, vidite da još istražuju

sokove u Skupštini koje sam popio, a ne nešto drugo. Samo da završim.

Znači u našim je to rukama, a da ne kažem u vašim je najviše. Dajte te dvije stvari da rješavamo. Sva su oruđa u našim rukama, imaćemo podršku i pomognimo ovom narodu da dođe u sigurne vode da završimo priču đe smo na istoku ili na zapadu, čuvaćemo naše odnose sa Rusijom. Žalim što nije kolega shvatio elemente vanjske politike da to što govori nema veze sa realnošću, moram reći, a vi predsjedniče Vlade morate znati ne može biti novog referenduma u Crnoj Gori, kršite Ustav. Ustav ne dozvoljava unitarnoj državi, nezavisnost je prva ustavna odbranjena kategorija da se više ikad organizuje referendum o nestanku države. Imali smo Podgoričku skupštinu, nećete valjda novu da organizujete. Ustav ne dozvoljava referendum o nezavisnosti Crne Gore. Niđe, ni u Americi, ni u Crnoj Gori, ni u Srbiji, niđe. Prema tome to zaboravite i kao mogućnost. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:21:39)

Predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 13:21:41)

Rekao sam poslaniče Krivokapiću, ako bi se pojavila i ta besmislena ideja, hipotetički, naravno slažem se potpuno sa vama.

Ovaj vaš pristup bi moguće zahtijevao da komuniciramo bez pripremljenog odgovora ali institut poslaničko pitanje ipak zahtijeva da se na ovakav način odredim u odnosu na vaše pitanje, a vjerovatno će biti prilike da u nastavku i dalje diskutujemo.

Poštovani poslaniče Krivokapiću,

Iako ste bili blaži u obraćanju danas ovdje, čitajući vaše pitanje i njegovo obrazloženje u jednom trenutku sam se zapitao o kojoj zemlji govorite i gdje je takvo praktično alarmantno stanje? Ne želim dalje više od komentara u vezi vašeg pitanja ali sam zabrinut zbog perspektive koja iz njega proizilazi i zaključaka koje bi željeli možda da nametnete.

Da krenem redom.

Izveštaj Evropske komisije nije negativan. Ne ukazuje na stagnaciju, a sasvim sigurno Crna Gora se i dalje nalazi na poziciji predvodnika procesa pregovora sa Evropskom unijom ispred zemalja regiona. Siguran sam da vi i ja odnosno svi podjednako želimo samo najbolje za Crnu Goru i za to upravo od toga polazim u svom odgovoru.

Ponoviću ono što sam rekao i kada je Izveštaj Evropske komisije o napretku objavljen, Izveštaj je direktan, realan i koristan presjek stanja u svim pregovaračkim oblastima. Mi u Vladi čitamo sve. Ne biramo šta nam se sviđa, a šta ne. Svjesni smo nedostataka i zahvalni smo evropskim partnerima na ukazivanjima gdje je potrebno da unapređujemo stanje. Ali, ponavljam i želim da i vi to uvidite, Izveštaj nije negativan. Ne možemo ni govoriti u tim kategorijama jer njegova namjena nije da bude pozitivan ili negativan, on skenira stanje i daje preporuke. Ali, ako želimo dublje da analiziramo ja vam tvrdim, upravo zbog sveobuhvatne analize koja mu je prethodila, da imamo razloga da budemo zadovoljni ocjenama i da sa optimizmom sagledamo gdje se nalazimo u procesu pregovora. Konkretno za razliku od prošlogodišnjeg izvještaja nemamo nazadak ni u jednoj oblasti, u prošlogodišnjem smo imali kao što znate. Ukazuje se da u nekima ima napretka, kao što ste naveli, ali je u većini oblasti, složit ćete se, potrebno objektivno analizirati sve ono što se konstatuje, jer pokazuje posvećen rad i napore koji se ulažu, a oni nijesu zanemarljivi. Svakog dana, gospodine Krivokapiću, pregovarački timovi, starješine organa i službenici u administraciji vrijedno rade na ovim poslovima i trude se da po svim ovim pitanjima koja su kompleksna i zahtjevna dođe do rezultata. Možda ih vi ne vidite, možda ih mnogi od nas ovdje ne vide, ali to je armija odgovornih i posvećenih službenika.

To se odnosi na Agenciju za borbu protiv korupcije koja ima dobar bilans rezultata i to sam saopštio našim evropskim partnerima, da je jedino sa čim se ne slažemo u Izveštaju ocjena o svuda raspostranjenoj korupciji. Odgovorno tvrdim da to nije precizna ocjena i uvjeren sam da ćemo to uspjeti da pokažemo našim evropskim partnerima, jer mi nijesmo neodgovorni prema tom

pitanju ni prema našoj saradnji. Uspjeli smo da dođemo do stanja kada korupcija nije na nivou na kojem je bila, a bilo je toga u slabim i uništenim institucijama kao posledica nedavne prošlosti čitavog regiona. Prihvatimo da se u izvještaju konstatuje nivo spremnosti koji nije veliki ali postoji, kao i rezultati u borbi protiv visoke korupcije.

Ne očekujte valjda ili ne očekujete valjda da Crna Gora koja je zemlja u procesu reformi bude na nivou nekih razvijenih zemalja koje se i same suočavaju sa fenomenima ove vrste, a koji se nikada ne mogu potpuno iskorijeniti i koje ni same ne mogu imati sistem sterilan i potpuno imun na ovu društvenu pošast. Mislim da je važno da i dalje predano radimo, da ohrabrimo institucije i pojedince i da dođemo na nivo koji je odgovarajući za bolji život građana. Vjerujem da jesmo na tom putu, uostalom o tome govore i zvanični podaci. Ili pak nijeste registrovali, kada je korupcija u pitanju, broj odluka koje je donijela Agencija za sprečavanje korupcije u vezi sa državnim i lokalnim funkcionerima i njihovim kasnim ostavkama i razrješenjima, kao i da u mandatu ove Vlade nije bilo ni jedne korupcionaške afere. Ili ono što se zaboravlja kada se koriste floskule o partijskom uticaju na Agenciju i na institucije, da je Agencija najvišom kaznom sankcionisala vodeću političku partiju zbog kršenja Zakona o ... Osvrnuo bih se na jedno od indikativnih ocjena u vašem pitanju. O nikad snažnijoj krizi političkog i institucionalnog sistema. U tom kontekstu dozvolite da ukažem i na jednu ključnu poruku iz Izvještaja.

Citiram: "Vraćanje političke debate u parlament je obaveza svih političkih aktera". Aktivno i konstruktivno učešće svih strana je potrebno da bi se jačala parlamentarna odgovornost, nadzor izvršne vlasti, demokratska kontrola i bolji kvalitet legislative.

Iako je značajna odgovornost na vlasti koju političkim debatama najčešće vide kao Vladu, ni iz daleka nije jedina. Ocjene iz izvještaja gospodine Krivokapiću, odnose se u mnogome i na one koji vrše kao što ste rekli i sudsku i zakonodavnu vlast. Ta odgovornost prevazilazi granice odgovornosti same Vlade ili vladajuće koalicije. Zato možete jedan dio ovih pitanja odmah postaviti svojim kolegama. Potrebna je konstruktivna kritika od strane opozicije, ne samo nihilistički pogled na stvari i neću se umoriti niti odustajati od poziva za sve političke aktere, kao i sve činioce društva da zajedno radimo na unapređenju društva.

Da vas još jednom razuvjerim. Crna Gora ne stagnira u procesu pregovora, već je na čelu tog procesa. Izvještaj ne doživljavamo ni najmanje kao neku osudu ili nazadak, već kao partnerstvo zajednički zadatak kojem smo posvećeni i koji ćemo uspješno savladati. Želim da i vi i vaše kolege budete na pravoj strani u tom procesu. Nikako na poziciji negativnosti i poništavanja apriori već na poziciji odgovornosti prema svojim dužnostima uz konstruktivna ukazivanja i ulogu korektivnog faktora, kao što je potrebno svakom demokratskom društvu.

Govorili ste o izvještaju Komisije o ispitavanju napada na novinare i njihovu imovinu. Vjerujem da znate da Vlada ne usvaja taj izvještaj nego da se samo upoznaje sa izvještajem i da to nijesu Vladini zaključci, nijesu Vladine ocjene, nego same komisije koja je nezavisna.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:28:53)

Hvala predsjedniče Vlade.

Pravo na komentar ima poslanik Krivokapić, izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.19 13:28:59)

Predsjedniče Vlade Vi ste politička ličnost broj jedan u Crnoj Gori i morate imati političku ocjenu. Vi ne morate sudstvu reći ukidamo nezavisnost, nego morate reći ne radite dobro posao, nijesam čuo da ste to rekli. Nijesam čuo da ste istražili te presude, morate reći ne radite svoj posao. Ja sam tužiocu jednom rekao, ne radite svoj posao i on je podnio ostavku. Vrhovnom državnom tužiocu ne nekom manjem. Nijesam ga ni puškom ni ne znam čim ćerao, nego javnošću. Ne radiš posao, moraš ići.

Izvolite, recite ako mislite da je sudstvo i tužilaštvo dobro, recite. Ako mislite da je loše, imate političku obaveznu da to kažete. Jer, nema jake političke volje kako kaže Savjet Evropske unije, Savjet ministara Evropske unije koji je ocjenjivao izvještaj za Crnu Goru. To morate reći.

Vi ste ključna ustavna pozicija i to kažete. Da ste zadovoljni ili nijeste zadovoljni. Piše ograničen napredak i zna se u čemu je. Nećemo ići naprijed, pet godina još smo u privremenim mjerama, još pravimo institucije i zakone. Nemamo track rekord i nemamo implementaciju. Hrvatska za sedam godina sve završila. Ovim tempom nama treba 10 ili 15 godina samo da uđemo u završna mjerila do kraja, a mi želimo prije. I to je naša konstruktivnost, nemojte nam mjeriti na pravu stranu. Jedini parlament koji je bio na pravoj strani, to smo bili mi, jedini. Da ne pričamo đe je ko bio, na koju stranu. Sada smo na pravoj strani, da vam pomognemo, ako to hoćemo. Ali, morate pokazati političku volju.

Rekli ste ovdje za govornicom prošlog puta da želite politički dijalog i sad ste to rekli. Ali, dijalog u parlamentu zna se što je. Kad smo mi pokrenuli parlamentarni dijalog sa mnogo manje političke moći nego što vi imate kao zamjenik predsjednika DPS-a, a nadam se da vam je funkcija premijera jača od predsjednika zamjenika predsjednika, jer ste vi ustavno taj, a zamjenik može biti bilo ko. Mi smo poslali pismo svim političkim subjektima i napisali hoćemo da dogovaramo sve oko pravne infrastrukture, kao što znate, i hoćemo oko garancija. Pošaljite pismo subjektima da razgovaraju. Glavna ste politička ličnost u ovoj državi. Vlada je ustavnog parlamentarizma ovdje i imate posebno mišljenje o takvoj Vladi. Da li ćemo doći do nje? Ne moramo doći. Nudili ste Vladi, mi nećemo u vladu, hoćemo u dogovor. Vlada može biti i ne mora biti ali dajte dogovor da krenemo đe i vlada može biti. Ništa više od toga. Da li ćemo htjeti u Vladu? Vrijeme će pokazati i to je vama taj odgovor. Će idemo? Idemo u krizu i tonemo u krizu. Problemi pred nama su veliki, samo ova dva, da nemamo većih, imamo većih u ekonomiji i tvrdimo ali o tom, po tom.

Dajte da sjednemo. Treba nam konsenzus. Postoje ozbiljne političke snage u ovoj državi. Mi smo dokazali sa tri decenije postojanja da smo ozbiljna politička snaga. Kao što znate nijesmo ni avanturisti, nijesmo ni populist i nijesmo prevaranti. Mislim da ima većina u ovom parlamentu kada se tako ponašaju. Ali neko mora poslati pismo, pozvati da sjednemo da se dogovaramo đe je i infrastruktura i đe je dogovor potencijalno tehničkoj vladi. Hoćete li vi to prihvatiti? Ne morate, ne mora DPS na kraju da prihvati tehničku vladu, ali mora da je ponudi kao mogućnost. Pa dogovora će biti ili neće biti, dok ne sjednemo i ne gubimo naše zajedničko vrijeme. Vrijeme znači manje ljudi u Crnoj Gori, vrijeme znači manje potencijala za razvojna pitanja koje gubimo. Politička kriza se produbljuje.

Za 14 mjeseci mi nećemo imati izbora u Crnoj Gori. Pođite do Albanije, treba li Vojska na ulicama da učeruje izbore?Nije daleko.

Moramo doći do dogovora, ako hoćemo da se pokažemo, da su dostojni povjerenja građana, svi zajedno. Neko mora da pošalje pismo, tada sam ga ja poslao sa manje kapaciteta političkog nego što vi imate sad i uspjelo je. Počnimo razgovor kraj se nikad ne zna, ali elementi moraju biti na stolu. Moraju se čuvati argumenti i za pravno i za vladu. Dajte razmijenimo ih javno, i da vidimo đe smo u ukupnosti u Crnoj Gori.

Daću vam samo jedan primjer oko kriminala i da tu završim. Kadri Veselji, predsjednik parlamenta, izgleda da je to sudbina predsjednika parlamenata Kosova, nedavno je posmjennjivao sve svoje funkcionere koji su osumnjičeni za korupciju i organizovani kriminal, sve do jednog. Znam da ima veliku prednost, njemu ne sude Kosovari, nego Evropljani. Sve ih je posmjennjivao i pokazao političku volju da se bori protiv korupcije i organizovanog kriminala. Znam da je u Crnoj Gori drugačije. U Crnoj Gori imamo političko suđenje, ali svejedno opet se tako pokazuje politička volja. To je ono što će dati snagu svim poštenim ljudima u sistemu, a vi imate odgovornost to sam govorio tužiocu, sad vama kažem, odgovornost višeg reda. Morate pokazati lojalnost višeg reda a to je lojalnost Ustavu, zakonu države, a ne partije. U Americi je to pokazao šef ANB-a, jedan, drugi, treći posmjennjivani su, ali su pokušali što im je bila dužnost i nijesu uspjeli. Vaša je prilika kao 41. Vlade ove države, da pokušate, da pokažete uspjeli i neuspjeli vi ste svoje obavili. Ako uspijete svi srećni, ako ne uspijete bit ćete vi srećni da ste pokušali da ispunite svoju ustavnu dužnost.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:34:38)

Predsjednik Vlade ima riječ, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 13:34:43)

Ovo mi liči poslaniče Krivokapiću na crnogorski parlament iz najboljih dana, kada zaista razgovaramo na pravi način o ključnim pitanjima za državu. Naravno, iz različitih uglova sa razlikama, ali i sa jasnim zajedničkim interesom.

Slažem se sa vama da je proces možda predug za Crnu Goru, kada je u pitanju evropska integracija. Vi ste to poredili sa Hrvatskom i njenim iskustvom. Složit ćemo se zajedno vi i ja, vjerujem i svi u ovoj sali, da Evropska unija tih godina i današnja Evropska unija nijesu ni blizu svom ukupnom političkom ekonomskom bezbjednosnom, rekao bih, i globalnom potencijalu.

Da su za danas geopolitičke promjene, geopolitičke promjene takvog sadržaja, da one više ne garantuju sigurnost ni Evropskoj uniji, a ne malim zemljama na uzavrelom i trusnom Blakanskom području oko profilacije ili obezbjeđenja njihove državne i svake druge sudbine.

Dakle, kada govorimo o Crnoj Gori o njenoj perspektivi, treba to da stavimo u realni kontekst okolnosti u kojima se nalazimo.

Kada smo na Vladi prije dvije nedjelje usvojili izvještaj, razmatrali, ne usvojili, nego razmatrali izvještaj o napretku, rekao sam evo ovdje iz korektnosti, zbog toga što ste imali i vi takav pristup želim da budem otvoren da sam rekao, obraćajući se članovima Vlade i glavnom pregovaraču, da sam očekivao lično negativniji izvještaj od onoga kojeg sam pročitao od Evropske komisije.

Što znači, da još postoji potencijala i što još postoji prostora da popravimo i osnažimo naše aktivnosti, kako bi u pregovaračkim poglavljima koje pregovaramo sa Evropskom unijom bili uspješniji.

Govorili ste o privremenim mjerilima. Želim da vas podsjetim da smo mi u ovom trenutku ispunili 80% ukupno od svih privremenih mjerila i u jednom i u drugom poglavlju. Čak smo u jednom trenutku kad je politika proširenja nakon Sofijskog samita postala, da kažem uslovno, top tema za Balkan i za Evropu, govorilo da će dati pozitivan izvještaj na osnovu tog rezultata Crnoj Gori o ispunjenosti privremenih mjerila i da ćemo možda biti u prilici da uđemo u sljedeću fazu pregovaračkog postupka koji podrazumijeva i zatvaranje pregovaračkih poglavlja, gdje imamo šest ili sedam poglavlja interno spremnih za zatvaranje. Dakle, drugačija je slika od onoga što stoji u dokumentu, suštinski je drugačija slika.

Mi smo kao odgovorna Vlada, pošto me na to često podsjećate i kroz ... pristup, zadužili Kancelariju za evropske pregovore u Vladi da napravi poseban elaborat i poseban predlog kako ćemo ustanoviti, da kažemo ili redefinisati pregovaračku strukturu u narednom periodu nakon ovog izvještaja i tim poslom je koordinirao potpredsjednik Pažin. I danas sam, baš danas sam na stolu imao taj novi predlog koji će prestrukturirati radne grupe, gdje ćemo na čelu radnih grupa imati ministre, a ne državne činovnike, gdje ćemo smanjiti broj radnih grupa, osnažiti njihovu efikasnost, povećati efikasnost, da ćemo unaprijediti rad Savjeta za vladavinu prava, da ćemo učestati sa sjednicama kolegijuma i vjerujem da ćemo do oktobra uspjeti da popravimo sliku o nama i da imamo bolji izvještaj.

Poslaniče Krivokapiću, dozvolite mi da sučelim sa vama različitost u pristupu kada je pregovarački proces u pitanju. Ne zaslužuje, ne pripada ili neće pripadati Crnoj Gori mjesto u Evropskoj uniji samo zbog toga da li je javni servis profesionalan ili ne i da li je u jednom trenutku pod političkim uticajem ili nije pod političkim uticajem, pa čak ni drugi segmenti koji se tiču oštrice prigovora u ovom trenutku. U Evropsku uniju će ući Crna Gora sa svim svojim potencijalom, sa društvenim, socijalnim i građanskim kulturnim potencijalom koji ima. Ovo su stvari tekuće koje treba da uredimo a moraju biti primjerene jednoj takvoj Crnoj Gori, slobodnoj demokratskoj Crnoj Gori koja će u Evropsku uniju, ne unijeti samo profesionalni javni servis nego ukupan društveni potencijal na kojeg smo ponosni u više od 1000 godina naše državotvorne istorije. Dajte da gledamo na takav način o Crnoj Gori i njenoj poziciji na putu ka Evropskoj uniji.

Rekao sam jutros ministru odbrane Velike Britanije, odnosno državnom sekretaru, da mi ne pregovaramo samo sa Evropskom komisijom, mi pregovaramo sa 28 zemalja članica Evropske unije. Nekada ili dijametralno su suprotne pozicije Evropske komisije država članica, kao što je to slučaj sa Makedonijom. Dakle, ovo je težak i kompleksan proces u kojem Evropska unija spašava

svoju unutrašnju konstituciju i sistem. Crna Gora će biti dio Evropske unije kako god ona izgledala kada ona taj posao završi. Da li će to biti za tri, četiri ili pet godina, sasvim svejedno, ali važno je da u tom procesu sazrijevamo a da ne nazadujemo, da jačamo institucije.

I na kraju, politički dijalog da, slažem se sa vama. Hvala vam što ste to na takav način otvorili. Ali, s druge strane moramo imati kredibilnu ponudu, kredibilnu ponudu ovog parlamenta. Mi do sada nemamo potvrdu kredibilnosti u političkom smislu ne u personalnom. Evo zbog čega? Govorili ste o sudstvu. Vi znate da sam ja svojevremeno kada sam radio drugi posao u Vladi govorio da sudstvo nije izolovan i autonoman sistem, da sudstvo mora imati tu branu između drugih grana vlasti i štiti svoju nezavisnost i samostalnost. Kada je negativni uticaj na sudstvo ta brana mora biti zategnuta i ne smije propustiti ni jedan negativni uticaj. Ali, kada su u pitanju život i interesi građana i države, ta brana mora nekada da bude i fleksibilna. Dakle, nemam dileme kakvo sudstvo treba Crnoj Gori ali tu dilemu ne smije imati ni parlament. Dakle, potrudite se, gospodine Krivokapiću, da u ovom parlamentu izaberemo Sudski savjet. Ne možemo ovim pitanjima se baviti i ne možemo ove stvari rješavati bez Sudskog savjeta, ne pripada to Vladi. Ako Vlada treba da bude radikalnija onda to očekujemo da bude parlament ovdje i da stvori mogućnost da se usvoji, da se izabere Sudski savjet, da parlament obezbijedi uslove da se radi u radnoj grupi, da usvojimo zakone koji se tiču izbornog procesa i njegovog unapređenja. Ja vam obećavam, iako me sumnjicate, uradite to u parlamentu, uradite to u radnoj grupi, razgovaraćemo o svakom dogovoru koji je nužan da Crna Gora ojača svoj politički sistem i svoju demokratiju. Provjerite nas gospodine Krivokapiću, ali ovdje u parlamentu radite ono što ste obavezni da uradite kao narodni poslanici, predstavnici naroda. Izaberite sudsku vlast i uđite u radnu grupu, pripremimo zakone, izglasajmo ih zajedno pa onda radimo na modelu kako da taj zakon implementiramo i da u njega nema dileme i sumnje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:42:34)

Hvala vam.

Sada pitanje postavlja poslanik Genci Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (26.06.19 13:42:49)

Hvala predsjedniče Brajović,

Poštovane dame poslanice i poslanici,

Postovani premijeru Markoviću, ministarke i ministri,

U skladu sa članom 187. Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, koalicije Albanci Odlučno, FORCA, DUA i Albanska alternativa i Hrvatske građanske inicijative, upućujem Vam sljedeće pitanje:

Poštovani predsjedniče Vlade Markoviću,

U kojoj fazi se nalazi i dokle se stiglo sa postupkom povraćaja imovine vlasnicima u opštini Ulcinj u maslinadi Valdanos? Koji su razlozi kašnjenja povraćaja maslinade i zašto se postupak deeksproprijacije pred Upravom za nekretnine Crne Gore - Područna jedinica Ulcinj ne okončava kada su za to ispunjeni svi zakonski uslovi?

Obrazloženje: Poštovani predsjedniče Vlade Crne Gore Marković,

Prije nego što obrazložim pitanje, želim da vam se obratim u znaku da vam čestitam za dva uspjeha koje smo dostigli prošle nedjelje, u početku svim poslanicima u ovoj sali ali i Vladi Crne Gore, što smo zajedno usvojili Zakon o unutrašnjoj trgovini sa kojim smo dostigli konsenzus u najmanju ruku oni što su glasali, da svi radnici u Crnoj Gori imaju jedan dan odmora. Mislim da je to jedna veoma dobra odluka od strane Vlade koja je dobila podršku od strane svih poslanika i druga stvar, Vladi Crne Gore, ali i odbornicima Opštine Ulcinj, Skupštine opštine Ulcinj da je dostignuto da se izglasa da Solana Ulcinj bude park prirode. Mislim da smo zajednički odradili jedno političko putovanje društveno ekološki koje će omogućiti održivi razvoj zajednice i države Crne Gore.

Kao što znate, svaki put u ovoj sali moja pitanja su da bi se dostigla vladavina prava da se

razvije demokratija i moje pitanje za povraćaj zemljišta u Valdanosu je u ovom smjeru.

Poštovani predsjedniče Vlade, pred Upravom za nekretnine u toku je postupak deeksprijacije maslinade Valdanos po zahtjevu bivših vlasnika za poništaj rješenja o eksproprijaciji od 1978. godine. Te godine Savezni sekretarijat za narodnu odbranu Jugoslavije u Beogradu, Izuzeo je imovinu od 204 vlasnika površine 937.739 m² sa 17.825 stabala masline, sa namjerom da se na tom području izgradi vojni objekat trajnog karaktera. Opšte je poznata činjenica da u području uvala Valdanos nikada nijedan vojni objekat trajnog karaktera nije izgrađen. Stoga vlasnici imovine u uvali Valdanos sa punim pravom traže povraćaj svoje imovine. Iako svi znamo šta je bilo izgrađeno u zoni Valdanosa, mi znamo da sada nema objekata koji su urušeni i neupotrebljivi pa 18.000 stabala stoljetnih maslina su zapušteni i zarasli u makiju i žbunje. Sve gore navedeno je i potvrđeno i u Elaboratu o stanju maslinjaka u Valdanosu, koji je uradio Biotehnički fakultet Iz Podgorice, dok je vještak građevinske struke, angažovan od strane Uprave za nekretnine, u svom nalazu od decembra 2017. godine konstatovao i utvrdio i dopunom tog nalaza od 2018. godine utvrdio da se na tom području nikada nije izgradio nijedan vojni objekat trajnog karaktera. S toga je nejasno zašto nadležni organ Uprave za nekretnine još ne odlučuje po tom zahtjevu. Imovina nije privedena namjeni i niti mogla biti privedena zbog toga što nije postojao plan za tu zonu, za to područje, tako da je obaveza Vlade da ispoštuje zakon preko svojih organa i usvoji opravdani zahtjev bivših vlasnika. Šta više, pred istim organom se vodi drugi postupak o poništaju pomenutog rješenja zbog činjenice da je javni interes tada, suprotno zakonu proglasio nekompetentni organ.

Poštovani predsjedniče Markoviću, očekujem i pisani odgovor. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:48:36)

Predsjednik Vlade Duško Marković, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 13:49:00)

Prvo želim da Vam se potpredsjedniče Nimanbegu zahvalim na, da kažemo, izrazu zahvalnosti, na zajedničkom radu sa rukovodstvom Opštine Ulcinj i građanima Ulcinja da taj jedinstveni prostor uredimo po najsavremenijim standardima i pravilima radi kvalitetnog i održivog razvoja. Vi ste govorili o odluci koju je usvojila Skupština Opštine prije neki dan o proglašenju parkom prirode područja Solane, ali želim da vas podsjetim da smo osnovu zato obezbijedili mnogo ranije usvajajući prostorni plan Opštine Ulcinj gdje smo stvorili pretpostavke za trajnu zaštitu ovog prostora, ali i za zaštitu Valdanosa i stvaranja pretpostavke da se drugi lokaliteti u Ulcinju na zakonit, urbanistički dozvoljen i održiv način valorizuje radi dobra Ulcinja, građana Ulcinja ali i države Crne Gore. Kao što znate i sami čitavo ovo vrijeme tog procesa bilo je dosta prigovora, nestrpljenja pa čak i nepovjerenja da Vlada ima skrivenu agendu, da je rukovodstvo, odnosno Odbornički klub i rukovodstvo Opštine Ulcinj nedosledno ili nespremno da napravi taj iskorak, ali to su kompleksni teški zahtjevi, to su politike za jednu deceniju, a ne za jednu ili dvije godine i drago nam je da pravimo te pomake.

Zahvalili ste se Vladi na ovim njenim naporima vezano za predlaganje Zakona o trgovini. Želim da vam kažem da to nije slučajno kao ni naša odluka o skraćanju radnog vremena, kao ni naš pristup koji se tiče novih rešenja o Zakonu o radu i kao naše politike i našega pristupa da se Vlada više neće samo boriti za povoljan poslovni ambijent u kojem ćemo stvarati novu vrijednost, razvijati zemlju naravno i onima koji investiraju, stvarati uslove za profit. Ova Vlada je pokrenula akciju iako još nije prepoznatljiva, ali će dobiti na svom sadržaju da želi stvoriti uslove za bolje radno okruženje zaposlenih u Crnoj Gori. Ne samo da imaju dobre zarade, nego da imaju pristojno, dostojno zaposlenog i čovjeka, radno okruženje, poštovanje u tom radnom okruženju, pravo na odmor, pravo na praznike i svako drugo pravo koje proizilazi iz rada. Dakle, ova Vlada će i u kontinuitetu, a brzo ćete se uvjeriti u to na tim pitanjima dati snažan akcenat. Mi ne mislimo da se ovim pitanjem trebaju baviti sindikati. Sa ovim treba da se bavimo svi i poslanici i Vlada i sindikati i svi drugi akteri u društvenom životu. Želimo dostojno radno okruženje, želimo dostojan

rad, jer samo tako Crna Gora može napredovati i imati sveukupni napredak. Hvala vam što ste me podsjetili na to i dali mi priliku za ovaj komentar, ali vidite da se nismo hvalili ovim našim pristupom.

Dakle, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu, cijenim vašu inicijativu da uvijek razgovaramo o konkretnim problemima koji opterećuju naše građane. Jednako tako cijenim kada u otvorenom dijalogu težimo da pronađemo rešenja u skladu sa pravom i zakonima Crne Gore. S pažnjom sam saslušao vaše pitanje i prije nego pređem na odgovor, dozvolićete mi da kroz blagu digresiju ukažem na prilike u Opštini Ulcinj kada je u pitanju planiranje prostora, ovdje ću biti malo kritičan, ali u dobroj namjeri. Upravo zato što smo vrlo svjesni okolnosti, a jednako tako i značaja koji za turizam i privredu Crne Gore ima Ulcinj, insistirali smo da prvi planski dokument koji je usvojen u mandatu ove Vlade bude upravo prostorno urbanistički plan Opštine Ulcinj koji je donijet 17. februara 2017. godine. Podsjetiću vas da je izrada plana bila u nadležnosti Opštine Ulcinj do 2009. godine, te da je upravo zbog kompleksnosti Vlada preuzela da završi ovaj posao u skladu sa najvišim stručnim standardima. Na tome smo radili zajedno kao što se sjećate. Šta smo time postigli? Stavljena su van snage planska rešenja koja su predviđala izgradnju velikih turističkih kapaciteta, kojima se oštro protivila lokalna zajednica, a upravo na lokalitetu Valdanos u potpunosti je zabranjena izgradnja stambenih i turističkih objekata te je ovaj prostor rezervisan isključivo za potrebe maslinarstva i u manjem dijelu sporta i rekreacije.

Dakle, kazao sam i ponavljam i te kako smo svjesni značaja koje Ulcinj pruža za razvoj zemlje i vrlo smo posvećeni uređenju i zaštiti prostora u najjužnijoj Opštini. Nego da ne dužim, dijela govore više od riječi. Ipak potpredsjedniče dobro je da ste pomenuli ovo pitanje, jer od nadležnih organa u prvom redu poljoprivredne i urbanističko građevinske inspekcije, ali i od (Pprekid)...udruženja maslinara, dobijamo upozorenje da se taj prostor intenzivno napada divljom gradnjom pa cijenim da je posebno važno da u okviru ove teme pomenemo i nesavjesne vlasnike zemljišta u maslinjacima kojima zemljište nije ekspropriisano. Imam potrebu da saopštim podatak da je samo u aprilu ove godine identifikovano 15 lica koja su nelegalno gradila ili grade na lokacijama maslinjaka. U pitanju su različite kuće za odmore, eko sela, kampovi, sve ono što je sada zabranjeno na tom lokalitetu i čemu se protivila lokalna zajednica u vrijeme kada je takve planove iskazivala država.

S druge strane što me posebno zabrinjava, obaviješten sam da adekvatna asistencija podrška lokalne samouprave izostaje. Znao da ne bježim od odgovornosti, ali dajte da je onda svi prihvatimo i odgovoramo za dio svoje nadležnosti i ukoliko smo zajedno na ovom zadatku da svi i nešto preduzmemo, ali ne mogu ni pojedinci imati dvostruke aršine. Ne možemo se deklarativno zalagati za očuvanje maslinade u Valdanosu koja je složićemo se simbol ulcinjskog kraja, a onda bespravno podizati objekte radi biznisa, imovinskog interesa ili ličnog komfora, 18.0000 stabala stoljetnih maslina u Valdanosu su opšte i trajno dobro koje će prevazići i nadživjeti našu generaciju kao što je i prethodne. Zato smo obavezni da je zaštitimo svih oblika devastacije i država će ostati odlučna u namjeri da prostor maslinjaka u Valdanosu sačuva i koristiće sva zakonom propisana sredstva da se počionici kazne i zaustavi devastacija prostora.

Uvaženi potpredsjedniče, saglasiću se sa vama da je potrebno što prije obezbijediti sve neophodne uslove, da stogodišnji maslinjaci više ne budu zapušteni, jer bi svako drugačije postupanje bilo u najmanju ruku neracionalno. Siguran sam i da vam je poznato da su predmetne eksproprijacije u uvali Valdanos bile nepokretnosti u svojini 203 vlasnika, ali su zahtjev za deeksproprijaciju podnijela samo 34 bivša vlasnika. Međutim, oni zahtijevaju da se deekspropriišu nepokretnosti svih bivših vlasnika, odnosno i onih koji nisu podnijeli zahtjev. Ovo je u suprotnosti sa odredbama Zakona o eksproprijaciji.

Takođe, shodno podacima koji su mi dostavljeni iz Ministarstva finansija, sve ekspropriisane nepokretnosti su privedene namjeni za koju su i ekspropriisane pa kao takve shodno zakonu ni pojedinačno, ni u cjelini ne mogu biti predmet deeksproprijacije. Imajući u vidu da se ovaj podatak bitno razlikuje od onoga što ste saopštili u obrazloženju, predlažem da u nastavku komunikacije posebno sa Ministarstvom finansija neposredno razjasnimo i konkretizujemo ovaj predmet. Isto tako informisan sam da je na Predlog zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore odložena usmena rasprava zakazana za 06. mart ove godine radi upoznavanja sa nalazima i mišljenjima vještaka koji su urađeni za potrebe ovog predmeta u saglasnost svih učesnika u postupku. Nova usmena rasprava zakazana je kod nadležne komisije

Ministarstva finansija već u prvoj sedmici jula, tačnije 5. jula. Od njenog ishoda, provedenih dokaza i utvrđenog činjeničnog stanja zavisi i donošenje odluke. Vjerujem da će odluka biti zakonita i na zadovoljstvo svih učesnika u postupku, a prevashodno u interesu zaštite i očuvanja maslinade u Valdanosu. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:57:16)

Hvala vam.
Poslanik Genci Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (26.06.19 13:57:22)

Poštovani predsjedniče Markoviću,

U potpunosti prihvatam kritike ili dio kritika koje se tiču divlje gradnje, ali to morate da uradite i vi. Zašto. U julu 2018. godine u ovoj sali, u ovoj instituciji, na Premijerskom satu pitao sam vas o divljoj gradnji. To su problemi koje zajednički trebamo da riješimo. Što se tiče maslinade u Valdanosu, tamo nema divlje gradnje. Vi ste pomenuli 15 slučajeva, oni su van granice Valdanosa. Znači, oni su na maslinadi koja je bliže centru grada Ulcinja.

Takođe je dobro da pomenemo i naše uspjehe koje smo dostigli izmjenom Prostorno urbanističkog plana Opštine Ulcinj. To je dogovoren sporazum naše koalicije. Cilj, intencija Vlade i lokalne uprave je da se harmonizuju i ovo je odrađeno na taj način da i u budućnosti donese dobre rezultate. Šta treba ovdje podvući? Valdanos ne može da se očuva ili zaštiti bez bivšeg vlasnika, a samo oni znaju da očuvaju tu zonu. Ovaj problem je veoma važan zbog toga što prošle godine mi smo imali požare tu i Ministarstvo poljoprivrede treba da odradi program zaštite tog prostora. To je zakonska odredba i zakonska obaveza. Valdanos se ne može očuvati ni zaštititi bez bivših vlasnika. Ako u ovoj varijanti ne nađemo način da vratimo imovinu vlasnicima onda ćemo naći način u ovom domu da vlasnicima vratimo imovinu. Nezakonito im je oduzeta i treba da se vrati.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 13:59:44)

Predsjednik Vlade ne želi da da dodatni komentar.
Prelazimo na pitanje poslanika Miodraga Lekića. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (26.06.19 13:59:59)

Predsjedniče Skupštine, predsjedniče Vlade, članovi Vlade, kolege poslanici,

Moje pitanje je centrirano isto ka Izvještaju Evropske unije i tom velikom raskoraku između savladane retorike, normativnog šminkanja te evropske materije i prakse koja je vrlo često antievropska. O tome ćemo razgovarati, uz centrirano pitanje i slobodan dijalog o temama, pa i onaj koji smo vodili na prošlom Premijerskom satu.

Tom prilikom, u jednoj atmosferi ni malo nježnoj politički, ali negdje korektnoj u načinu komunikacije, vi ste pokrenuli neka pitanja oko dijaloga, mogućnosti i saradnje i to je dobilo veliki publicitet. Naravno, ni vi ni ja nismo predložili početak idile već znamo kako su suprotstavljene strane po mnogim pitanjima, ali mislili smo da je to imperativ imajući u vidu nove afere i sve što se zbiva, a približavamo se izborima gdje već postoji jedna negativna tradicija - snimak 2012, pa onda 2013. godine predsjednički izbori, pa izbori u Podgorici, pa politička korupcija, prelazi čovjek iz struktura opozicije koje je imao u programu obaranje vlasti u Podgorici, postaje ambasador, sav taj, zaista mučan, repertoar i, konačno, državni udar. Stvarno pitam se što će biti 2020. godine. Znači, tradicija - misterija. U tom smislu, "Koverat" kao jedna eklatantna afera kojom se bavi izvještaj, pročitacu što piše u Izvještaju o aferi "Koverat", da je tu moguć ne samo dijalog nego i neka inicijativa koja bi nas zajednički približila kako tako regularnim izborima.

Gospodine predsjedniče, sutradan, predsjednik vaše stranke je našao za shodno da naciji objasni što ste vi htjeli da kažete, što ste vi mislili. Posle nisam čuo vaš komentar. Ne govorim ovo zlorado. Vi ćete taj problem rešavati ako uopšte mislite da je problem. Ja mislim da jeste problem. Problem je i nama koji još vjerujemo da postoje snage u svim poljima političkog života koji bi mogli biti autonomne, konstruktivne, kompetentne tako da se ne obradujemo kada budemo demantovani. Dakle, ne otvaram to pitanje, na vama je da, eventualno, nastavite i nešto objasnite ako nije predsjednik vaše stranke zapečatio vaše tumačenje i u ime vas saopštio što ste vi htjeli da kažete. Prelazim na izvještaj.

Živimo u vremenu bitke za interpretacije. Sada se različito interpretira ovaj izvještaj. Imamo dva dana jednu bitku za interpretaciju, to dominira političkim životom, što je zaključila Venecijanska komisija. Po opštem komentaru sada idila, svi zadovoljni, radujemo se da će biti ovdje pretočeno u jedan zakon koji će svi da prihvate, a znamo da nije tako. Znamo da će biti opet okršaja, znamo da je sve to vrlo sumnjivo pokrenuto i to od čovjeka koji ima takav dijapazon djelovanja od obaranja Madura u Venecueli do crkvenih pitanja. Mislim da je ovo dio jedne manipulacije koja se sprema da se bavimo time do izbora 2020. godine.

Uzgređ, ne negiram problem taj koji je pokrenut, ali nama treba jedna ozbiljna i javna rasprava i ozbiljan koncept multikulturalnosti, multikonfesionalnosti, pa bi i ovi zemljani ostaci crkvene imovine našli i oni mjesto u svemu tome. Ovako izgleda istrgnuto s određenom tendencijom dizanja tenzija. Mi nemamo...(Prekid)... problem Crne Gore, da mi nemamo ozbiljan koncept multikulturalnosti nego se iza toga igraju razne igre, razne stvari. Možda nije ni čudo. Jer, koliki broj finansirate nekom rentom, parazitskom, ljudi iz kulture i nauke? Ovo sada nije upućeno vama, vi to pragmatiski, vjerovatno, radite, ali čitam u akademijama, u kulturnim institucijama sve majstori zaslužni, dopunska primanja, idu za ambasadora, pa primaju dalje dodatak akademski. Dakle, jedna korumpirana grupacija koja, naravno, pored toga što je često nekompetentna ne pokreće ova pitanja.

Odvele su me digresije, a vrijeme leti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:05:50)

Poslaniče Lekiću, svima sam dozvoljavao prekoračenje zato što je ograničen broj pitanja premijeru. Prema tome, slobodno vi, imaćete dodatno vrijeme. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (26.06.19 14:06:14)

Neću to zloupotrijebiti, predsjedniče. Hvala na toleranciji.

Prelazim na ovaj izvještaj. Vidim ga vrlo loše ne zato što navijam, volio bih da je odličan, volio bih da se varam da je on jako loš. Međutim, tu dolazi do jednog konkretnog pitanja. To je da se desila jedna činjenica koja se ne može negirati, a to je da je međuvladin odbor Crna Gora - Evropska unija koji je bio zakazan za kraj juna odložen, dakle odložena je sjednica tog odbora. Neko će reći da je tehničko pitanje. Mislim da je političko pitanje ili čak imam neke podatke, a nikad ne adutiram nekim povjerljivim informacijama. Radi se o političkom pitanju i da ste prevršili svaku i u reakcijama na ovaj izvještaj.

Toliko postaje jasno da izvještaj je jedna neobavezna literatura, da čak predsjednik vaše stranke na Izvještaj Evropske unije o stanju u Crnoj Gori daje neki kontra izvještaj i kaže: "Evropska unija se nalazi u stanju komfuzije". Evropska unija, nisam ja njen portparol, jedna fascinanta priča ujedinjenja Evrope u svim njenim različitostima i nema potrebe da mi u Crnoj Gori brinemo i da saopštavamo teže izvještaje nego Evropska unija o nama. Prema tome, čitav jedan repertoar negiranja i očekivanja da će to sve prekriti snjegovi i šaš, da upotrebim stih jedne grupe iz vremena Jugoslavije. Zato to takođe utiče, dakle ta arogacija, ta prepotencija i plus, o tome ću još reći nešto, da se ne poštuju odredbe koje su ovdje date i koje su veoma precizne. Evo ja ću vam odmah da koverta ne bi bila naduvavanje opozicije ili ne znam koga se kaže, izvještaj...(Prekid)... zahtijeva kredibilan, nezavisan, efektan institucionalni odgovor. To traži Evropska unija. Da li izmišlja opozicija aferu Koverat? Ne, to je krupna stvar koja se desila. To je jedna

nacionalna sramota Crne Gore i u tom smislu mislio sam da ste, kada ste na prošloj sjednici pokrenuli ona pitanja, traženja zajedničkog rešenja, da ste imali u vidu i vi težinu. Ja sa vama vodim dijalog zato što vas nema tu baš oko Koverte, nema vas u ovim snimcima koje slušamo gdje sa mora ponizno razgovaraju sa tajkunima, ruskim, ne vidim vas. Tako da ne znam da li vam stvaram problem što konstatujem, ali rešavaćete ga vi sami. Uglavnom ovdje se radi dakle o izvještaju koji se ignoriše. U tom smislu mi se udaljujemo od Evropske unije objektivno i na kraju krajeva to nije iznenađenje. Takođe je vaš predsjednik stranke koju je ...(Prekid)... tumačiti nadam se smatra ako Evropska unija kaže ne primi Crnu Goru ima drugih igrača koji su tu spremni. Znamo na koga misli. Misli na Rusiju i na Kinu. Ko je doveo Kineze, ko je doveo Kinu da radi ovaj autoput? Ako bude sve u redu radovaću se, ali bojim se da ima mnogo dubioza. Ko je doveo Ruse oko Aluminijskog kombinata? Pa, valjda ste vi sve to doveli. Prema tome, tu je težnja da Evropska unija je neprijatna, deranžira, ima neka poglavlja, traži, pominje korupciju, kriminal. Priželjkuje se dakle neka oštra igra geopolitička i da padnu kriterijumi. Zato moram reći, evo vi ste maloprije pomenuli određene procese u Evropskoj uniji, sklon sam da prihvatim da je relativno tačno, ali nema potrebe da brinemo, ali ne može da nam se omakne. Ne pomenete nikad...(Prekid)... nešto oko NATO-a. Protiv kojeg nemam ja ništa protiv ni ideološki, ni nikako, ali Evropska unija nama može pomoći, a ne NATO. Evo tu se vjerovatno ja razlikujem malo od kolege Krivokapića, živjele razlike, je li tako. Neće militarni NATO ništa nama pomoći oko korupcije i kriminala i tu vam se ne može omanuti da nešto kažete kritički, ali Evropska unija koja traži, moli, pita, daje rokove itd. ona vam je sumnjiva. NATO koji ima interese strateške, da vas podsjetim, NATO nije imao nikakvu primjedbu na državni udar u Grčkoj 1967. godine kad je došla jedna brutalna diktatura. Prema tome, tu ništa ja ne očekujem. Od Evropske unije očekujem, očekuju građani. U tom smislu mislim da bi trebalo da ozbiljnije sve ovo shvatite u interesu građana.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:11:14)

Hvala.

Predsjednik Vlade Duško Marković.

Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 14:11:23)

Pa evo poslaniče Lekiću praktično je pitanje na isti način samo sa malo drugačijim obrazloženjem ili proširenijim obrazloženjem kojeg je postavio i poslanik Krivokapić, a tiče se naše evropske integracije, kvaliteta toga procesa naše, da kažemo, ne samo spremnosti nego i naše doslednosti u tom procesu jer razumio sam da vi prigovarate vlasti, odnosno političkoj listi vlasti da ona u tom procesu nije iskrena, nije zbog države nego zbog sopstvenih interesa. Moguće iz različitih političkih uglova i tako stvari posmatrati. Evo ja zaista mislim da je evropska integracija proces cijelog društva i ne samo u političkom smislu nego u širem građanskom smislu. Dakle, tom procesu doprinose jednako i vlast i opozicija u smislu krajnjeg rezultata, a dinamika tog doprinosa u Crnoj Gori očigledno je sada sa tog aspekta veoma upitna, rekao bih, neprihvatljiva. Nije dobro da jedan dio parlamenta je van toga procesa apsolutno za razliku od vas, vaše stranke, a i drugih opozicionih poslanika ovdje, mi imamo jedan značajan broj poslanika i političkih stranaka koji ne ulaze u ovu zgradu, ne ulaze u državne institucije, a plate primaju veoma redovno, svaku prinadležnost od službenog vozila, troškova goriva, dnevnica itd. službenih putovanja. Dakle, slažem se da tu smo mogli više i da trebamo više, kao što se takođe slažem da tom procesu moramo svi doprinositi u skladu sa našim mogućnostima i političkom ulogom. Ta politička uloga ne zavisi od Vlade i od institucija nego od onoga što nam je narod opredijelio na izborima kako god gledali na te izbore dok drugačije ne bude. Zbog toga zaista se slažem sa vama da na tim pitanjima moramo naći tačke dijaloga i tačku kompromisa jer to nije pitanje nas danas ovdje, nas političara. To je pitanje i budućih generacija. Budućim generacijama ako ostavimo manje problema i podjela onda smo mi završili svoj posao. Možda nećemo ući u Evropsku uniju, ali ćemo biti spremni za Evropsku uniju, a generacije koje dolaze biti zadovoljnije ovom zemljom nego što smo

mi danas.

Poslaniče Lekiću, ja ponovo na vas apelujem kao što sam to apelovao na poslanika Krivokapića, možete tome da date značajan doprinos bez obzira šta mislite o DPS-u i njegovom rukovodstvu. Ipak sam negdje u nekoj vašoj rečenici u obrazloženju pitanja registrovao vašu ocjenu da na svim stranama postoje kompetentni i odgovorni ljudi. Slažem se i treba te kompetencije da stavimo u funkciji dobra naše zemlje. U odnosu na sami izvještaj rekao sam to i poslaniku Krivokapiću, a zaista želim da ponovim i vama. Nije to proces štrikova, nije to proces i ako on uključuje obavezno taj, da kažemo, taj standard i tu tehniku, tehniku vođenja pregovaračkog procesa. To je politika, to je, rekao bih, i više od politike. Za Crnu Goru to je budućnost, to je vizija, vizija državne politike i vizija Crne Gore. Zbog toga ovdje u parlamentu treba da uradimo svi da taj proces ubrzamo. Vlada ga ne može sama ubrzati. Mi radimo. Rekao sam taj izvještaj smo kritičnije ocijenili, kritičnije ocijenili nego što ga je ocijenila sama Evropska unija zbog toga što mi svakog dana živimo sa tim procesom. Iznutra bolje poznajemo nedostatke i slabosti nego što ih čak vidi administracija iz Brisela, ali ovdje mora biti pečat tog procesa. U svakom izvještaju se kaže da je parlament ključno mjesto gdje se taj proces usmjerava i gdje mu se daje dinamika. Na žalost on se danas ovdje usporava i ne dobija to svježije gorivo koje nam je neophodno da budemo brži, da budemo brži i kvalitetniji.

Pozvao sam poslanika Krivokapića, a sada i vas. Hajmo da sjednemo i da se dogovorimo, da uradimo jednu stvar koja ustavno nije sporna, koja ne može biti upitna makar se očima ne gledali kada izađemo iz ove sale, a to je da izaberemo Sudski savjet. Hajmo to da uradimo. To nam treba vjerujte. Hajmo da sjednemo u okviru komisije, u okviru radne grupe za izradu izbornog zakonodavstva, da usaglasimo rešenja i da dođemo do zakona koje ćemo ovdje usvojiti dvotrećinskom većinom. Ne vjerujem da možemo većinom svih poslanika jer nekima je ljepše van parlamenta nego u parlamentu. Ti političku demokratiju i politički sistem doživljavaju kao prostor, kao šansu za političke presove i konferencije i ...(Prekid)... sistema vlasti na svim nivoima. Vidimo kako to u Kotoru i Budvi izgleda danas kada taj dio političke opozicije preuzme odgovornost na sebe. Na što to liči? Hajmo znači da uradimo te stvari. Da ne mislite da izbjegavam vruća pitanja i vruće teme na koje mi skrećete pažnju, ne samo vi nego i mnogi drugi, da postoji nesklad u pristupu između predsjednika Demokratske partije socijalista i mene kao zamjenika predsjednika Demokratske partije socijalista i predsjednika Vlade. Nema razlike u našoj politici i u našem pristupu ključnim državnim pitanjima. Ima razlika u metodu rada. Naravno, ljudi nijesu isti, na drugačiji način rade. Predsjednik Đukanović je drugačije vodio Vladu od mene, ne kažem da ja to radim bolje, ali mi nemamo razlike ni u jednom elementu našeg političkog progama i real... progama. Moramo da se naviknemo i da ne idemo, da ne slijedimo crnogorsku ružnu potrebu da je svaka činjenica ili svaki podatak povod za spin, različitih spinova. Naša diskusija koja je i na mene ostavila utisak na prošlom Premijerskom satu je pretvorena u klasični spin. Nije se govorilo o suštini našeg dijaloga. Vi znate, da ni Vi ni ja nijesmo pomenuli tehničku Vladu, nego smo govorili o dijalogu i gdje da taj dijalog započnemo da bi uspjeli, a to nije lako i sami ste rekli danas, to će biti bolan iskorak za sve nas da uđemo u tu fazu, ali pretvorilo se u priču kao da smo Vi i ja govorili o tehničkoj Vladi. U kontekstu moje opaske da nama ne trebaju uporedna iskustva iz Albanije nego da sami imamo sopstveno iskustvo na koje smo se pokazali da se možemo dogovoriti, ne predlažući taj model.

Dakle, taj spin je pretvoren, pokušalo se da se .... (Prekid)... razlika i kompromituje naš koristan i zreo politički dijalog u ovom parlamentu. Kao što se i spinuje o Zakonu o slobodi vjeroispovijesti i slobodi ispovijesti i zakonu koji se odnosi na organizaciju vjerskih zajednica. Znači, o tom zakonu su, poslaniče Lekiću, ne znam da li ste ga pročitali Vi, onda vjerujem da ne možemo imati razlike. O tom zakonu su nedeljama pričali ljudi koji ga nijesu pročitali, iz Srbije najveći srpski zvaničnici uključujući predsjednika države, pročitao ga nije. Crkveni velikodostojnici pročitali ga nijesu, poslaniče Lekiću. Oni koji su se bavili tim zakonom pročitali ga nijesu. Taj zakon, evo ne znam da li će se složiti sa mnom poslanik Krivokapić, da ne iskoristi ovo za proceduralno, taj zakon je urađen po najvećim mogućim standardima i rađen u saglasnosti sa Savjetom Evrope. To je ...(Prekid)... zakon, savremen zakon koji omogućava slobodu vjeroispovijesti, omogućava i daje pravo vjerskog organizovanja, ali istovremeno u okvirima države i po Ustavu i zakonima ove države, a ne drugih država. Vi ste vidjeli šta znači taj spin u okviru tog zakona. Zbog toga se Vlada nije oglašavala u jednoj prilici političkoj a na institucionalnoj sam bio

primoran da odgovorim, jer su o tom zakonu govorili oni koji ga nijesu pročitali, a oni koji ga nijesu pročitali su najgrublje vrijeđali ovu zemlju, njenu ustavnu i svaku drugu vrijednost.

Dakle, ajmo da čitamo i u tome što pročitalo da pronađemo što je dobro, da se složimo oko onoga što je dobro, a ono što je loše da mijenjamo. Dakle, Venecijanska komisija je potvrdila kvalitet ovog zakona. Venecijanska komisija je dala za pravo državi da ovo pitanje uradi na ovakav način, kao što je Venecijanska komisija, takođe, sugerisala šta treba da popravimo u ovom zakonu i popravimo i imaćemo ga ovdje u parlamentu. Nadam se da ako uspijemo i do kraja jula, ja bih volio da ga imamo do kraja jula.

Za dobro države je da se razlike u Crnoj Gori smanje, a ne da se podstiču. Ne može o tom zakonu objektivno govoriti struktura, vjerska struktura koja ne priznaje Crnu Goru, koja je bila protiv referenduma, koja ne priznaje državu Crnu Goru, koja je bila protiv NATO-a, koja je protiv Evropske unije i koja je protiv svakog našeg evropskog iskoraka. Vjerska organizacija koja nije podnijela ni jedan ili možda jedan zahtjev da gradi svoje vjerske objekte u skladu sa zakonom i pravnim sistemom ove države, nego to rade po noći i pod reflektorima. Da li treba da imamo razumijevanja za taj pristup? Ne. Mi ga nećemo imati, kako god to spinovao. Ja vjerujem da me Vi razumijete i nadam se da na ovim pitanjima možemo naći neku vrstu saglasja da bi napravili korak naprijed. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:21:31)

Hvala.

Poslanik Lekić, komentar, izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (26.06.19 14:21:36)

Dobro, razgovor je otišao šire. Stiglo se i do odnosa Srbije i Crne Gore. Ja o tom pitanju dva oka ili bolje rečeno dva džepa u glavi ne bih sada ulazio.

Ne bih ulazio ni u ovaj zakon pošto nas čeka pa će biti još rasprava. Insistirali ste na spinu, tačno, bio je spin, ali ne vaš i moj, bio je spin Mila Đukanovića. Paralelno sa lansiranjem zakona, odnosno pokretanjem zakona on je rekao u stilu ateističkog fundamentaliste, ovo uopšte nije pežorativno, jer ateista je po malo ekstremni ateista, bi malo jednu crkvu autokefalnu. Mislim, razumije se legitiman pristup, ja mislim uzgred kad smo već otišli široko, da je nanio štete potencijalnim crkvama koje će tražiti autokefalnost, jer je u startu ofirao da se ta materija neće odvijati prema kanonskim crkvenim regulama nego na bazi jednoga ateiste koji bi volio da ima u jednoj fazi, pošto je ljubio krst od iste stranke i ponizno, imamo fotografije, bez problema što malo ko u Crnoj Gori može. Moram vam reći i o tom fenomenu, da je malo ko u Crnoj Gori neko sposoban da napravi takve lupinge i takve zaokrete, ali to je isto digresija i nebitno za našu temu.

Govorili ste o tome da je zadatak u približavanju Evropskoj uniji veliki na Skupštini. Ja sam saglasan da je tako i da rad u Skupštini uslovljava rezultate i ovaj Izvještaj i moram vam odmah reći da na žalost Skupština je doprinijela negativnom izvještaju, ali ne zbog kritike, bojkota koji je kritikovan, između ostalog, da ne otvaram temu zašto se bojkotuje, nego zato i mogu da čitam sad opet, da budem dokumentovan. Dakle, ova Skupština je razriješila članove Savjeta Javnog servisa u trenutku kada se vodi sudski postupak. Sudski postupak je dao za pravo tim članovima. Ova Skupština, navodi se, evo da pročitam - Skupština je razriješila funkcije člana Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije koji dolazi iz reda civilnog društva. Dakle, govore o Agenciji za sprečavanje korupcije, govore o Vanji Čalović, koja je valjda prvakinja u Crnoj Gori u borbi protiv korupcije i kriminala, sa njom se naravno može polemisati oko konkretnih predmeta i tako dalje. Dakle, Skupština je dala veliki doprinos da ovaj Izvještaj bude negativan. Dakle, i Skupština i druge institucije koje vi kontrolišete. Javni servis koji ima, po mom utisku, sjevernokorejski dnevnik izaziva ambasadora Orava ... u izazivačkom stilu, da on malo pojasni neku izjavu, a vi kontrolišete javni servis, to je toliko jasno. Javni servis na što je podsjetio i predsjednik Skupštine košta duplo više nego ova Skupština, a i ova skupština bi mogla biti racionalnija u svojoj strukturi, tako da bi sad mogao da nastavim kakav je doprinos negativan dala Skupština ovom izvještaju i ovoj analizi

Evropske unije. Sada ja vama posuđujem vaš odgovor koji će biti, a ja neću imati pravo da vam se javim poslije pa ću da sa tom hipotetičkom vašom kontra tezom odmah da argumentujem. Vi ćete reći - da poslaniče, ali to je Skupština, ja sam predsjednik Vlade, ja odgovaram za Vladu, Vlada nije nadležna. Posuđujem vam argument koji bi sigurno rekli.

Međutim, to moramo demistifikovati. Ko to odlučuje, ko se ponaša u stilu odreda, odreda koji dobijaju zadatke za egzekucije? Ko to radi? Članovi vaše stranke. Prema tome, nemojmo da glumimo podjelu rada, odnosno, podjelu institucija, to će moći Britanci, sa njihovom konsolidovanom demokratijom. Vi znate dobro, da kada Skupština ovdje nešto glasa, da je to vaša stranka u kojoj nijeste marginalan, nego ste potpredsjednik, odlučila. Prema tome, nemojmo sofizmima da izbjegavamo odgovornost i da prozivamo Skupštinu koja, naravno, može da bude kritikovana u raznim segmentima, ali taj je eklatantan. Znači, u izvještaju govori se o djelovanju poslanika koji su djelovali suprotno zakonu. Sada još oko tog dijaloga, rješenja Sudskog savjeta. To zvuči dobro, međutim, ne možemo parcijalno da dolazimo do nekog sporazuma. Mislim, evo i ja koji bi trebao da sam nešto fleksibilniji, koji pokušavam da identifikujem opšti cilj, da se prilagodim opštem cilju teško da bih mogao da prihvatim drugi tekst teško da će prihvatiti. Ne možemo sada da biramo, ajte dođite glasajte Sudski savjet, ali ćemo zato da nastavimo da treniramo Javni servis, uticaje na odbore, simuliranje institucije. Na kraju, krajeva još jedna i tu završavam odredba o ovome izvještaju jeste da se govori o političkom uticaju na pravosuđe. Vjerovatno govore iz nekog razloga.

Prema tome, predsjedniče Markoviću, odmjerite vaše snage, odmjerite vaš domašaj. Imate velike nadležnosti ustavne. Pokrenite ozbiljnu inicijativu, pokrenite je kompetentno, autonomno gdje će biti svi elementi, pa i Sudski savjet naravno ..(Prekid)... banalnost pogađanje itd. Ali, potrebno je da se vidi jedna ozbiljna inicijativa kako bi ona pokrenula sve snage kako bi došli do zaustavljanja ovog pada koji je po meni velik, ne želim da širim temu. Ja mislim da je ekonomska situacija katastrofalna, svi podaci elementarni broja zaposlenih, broja penzionera, broja koji rade u organima uprave. Izvoz, uvoz, odnos, sve govori da se održava ekonomija na zaduživanju. Ministar finansija ponekad, ja pratim naravno, saopšti da je potrebna konsolidacija, racionalizacija i u pravu je ali je to glas iz pustinje, nikoga ne čuje, nikakvog odjeka nema. Na vama je gospodine Markoviću, kroz ogromne nadležnosti koje imate da budete u jednom formatu autonomnog kompetentnog premijera koji bi pokrenuo ove inicijative operacionalizacije dijaloga, pa možda i do rezultata koji bi mogao doći.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:28:42)

Prije nego što dam riječ predsjedniku Vlade, pošto se pominjala Skupština i od strane premijera i od strane poslanika.

Prije svega da vam kažem, Skupština funkcionise i nije odgovornost za funkcionisanje Skupštine samo na vladajućoj većini, odgovornost za funkcionisanje Skupštine je i na poslanicima opozicije. Što budemo djelovali u punom sastavu više, što se budemo uključili u rad izbornog zakonodavstva mi ćemo bolje funkcionisati. To je jedna stvar.

Druga stvar ovdje se čula priča o tome, kako su poslanici djelovali suprotno zakonu. Ni jedna od ovih odluka nije pravosnažna, a ja saopštavam moj stav. Redovni sudovi nijesu nadležni da odlučuju o ovakvim odlukama Skupštine i to ćemo naravno vidjeti kasnije kad se sve završi u postupcima.

Zato bih volio naravno uz svu želju da maksimalno doprinesemo svi zajedno dijalogu, razgovoru, rješavanju pojedinih pitanja molio bih zaista da se suzdržimo od takvih ocjena ako su se poslanici ponašali nezakonito i Skupština je onakva kakva smo svi mi koji učestvujemo u njenom radu.

Komentar ima premijer.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 14:30:00)

Pa ja bih počeo komentar zadnjeg stava poslanika Lekića da je u zemlji stanje katastrofalno, da nikada nije bilo gore, da je ovo ekonomija koja je na izdisaju bez šanse da preživimo. Situacija naravno nije laka, niti je naše stanje u našoj ekonomiji onakvo kako zaslužujemo kako treba da bude ali radimo da tako bude.

Ali, poslaniče Lekiću, evo već ulazimo u treću godinu eura jednoga iz zaduženja ne trošimo na tekuću potrošnju, eura jednoga. Provjerite to, eura jednoga.

Kredite koje uzimamo usmjeravamo u dvije svrhe, za vraćanje već postojećih zaduženja koja dospijevaju i u kapitalni budžet za razvoj. Može oko toga biti polemike da li treba toliko, da li takav tempo razvoja treba ili da bude manji da spuštamo javni dug na štetu razvoja i da čekamo neku novu priliku. Ja mislim da smo mi dobro odmjerili i da mi redovno ispunjavamo tekuće obaveze po svim osnovama, istovremeno ulažemo u razvoj. Jer, smo veoma, veoma na niskom nivou infrastrukturnog razvoja, bez kojeg nema rasta naša ekonomije.

Zbog toga je danas Crna Gora cijelo gradilište mimo auto puta.

Želim da vam kažem, da smo za četiri mjeseca naplatili 8% više prihoda nego u istom periodu prošle godine, a već smo prije nedelju dana prebacili plan prihoda za šest mjeseci. Iako još prebacit ćemo taj plan.

Dakle, naše javne finansije su stabilne, one su pod izazovom. Moramo u kontinuitetu da pratimo i usmjeravamo svaku aktivnost da pažljivo odmjeravamo svaku našu razvojnu politiku i da vodimo računa o svakom euru.

Zato zaista nije takvo stanje kako vi kažete, jeste teško, otvorili smo 18.000 novih radnih mjesta poslaniče Lekiću, 18.000 novih radnih mjesta. Kada je ova Vlada dobila mandat preko 22% je bila stopa nezaposlenosti. Ona je danas po Zavodu za statistiku po anketnoj evidenciji 15%, a po administrativnoj evidenciji 15,3%. To su rezultati koji se vide, nijesu to tehnički i administrativni podaci. Nijesu kako to misli poslanik Krivokapić da smo ih brisali, prebacivali sa jedne evidencije na drugu, nije tačno. Pa i zarade, rastu zarade u privatnom sektoru u kontinuitetu raste zarada u privatnom sektoru, a u javnom sektoru ja mislim da su dobri i povećat ćemo zarade tamo gdje nijesu dobre u obrazovanju i zdravstvu. Pripremamo za to ako nam ova finansijska godina bude uspješna.

Drugo, poslaniče Lekiću, to ste pitanje otvorili na način da kažete da ipak ovo što sam ja govorio vezano za ulogu Parlamenta koja uključuje i opozicione poslanike, poslanike vlasti u stvari neka vrsta političke demagogije i prevare i da odgovornost leži na većini, odnosno na Demokratskoj partiji socijalista.

Sada ne govorim kao predsjednik Vlade, nego kao pravnik, neka me koriguju bolji pravnici od mene, posebno gospodin Krivokapić, pošto je pisao Ustav. Nemate vi pravo da ne birate Sudski savjet, ko vam je to pravo dao, nemate vi pravo da ne birate Sudski savjet. Vi Sudski savjet morate da izaberete. Sjedite u ovoj sali 48 sati ili 30 dana, ali morate da izaberete sudski savjet, vi nemate pravo da po Ustavu jednu granu vlasti stavite van sistema i ne funkcionalno. To je suština politike, to je suština nadležnosti ovog parlamenta. A ne, možemo da imamo sudsku vlast, a sljedeći put ne moramo da imamo sudsku vlast. Nije to tako.

Molim, znam da glasa ko hoće, ali se zna odgovornost vlasti po Ustavu gospodine Konjeviću. Odgovornost vlasti se zna, ne pravo poslanika, nego odgovornost vlasti gospodine Konjeviću.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:34:26)

Hvala vam.

Kolege, samo polako.

Poslanik Krivokapić se više puta javljao, a premijer ga je više puta pominjao i sad tu očigledno postoji neka hemija, možda druge vrste u odnosu na onu hemiju sa Milanom Kneževićem. Ali, svakako ću vam dati riječ, nije to klasična replika, iskoristite par minuta.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (26.06.19 14:34:56)

Ja sam pravnik, a hemiju ostavljam onima koji su to studirali, ali znam što je Ustav i znam što je podjela vlasti kao temeljni princip člana 11 ili 15, sad da se sjetim napamet. ... Ravnoteža je međusobna kontrola. Jedino ovaj parlament je izabrao narod, sudska vlast nema legitimitet naroda, nego je mi prenosimo. Sudska vlast ima nezavisnost, a demokratski kapacitet nula, nula ako mu ga mi ne prenosimo. Jednput kad prenosimo to je izbor Sudskog savjeta. Znači, imamo pravo ne to, nego da izvršimo reizbor svih sudija, a ne Sudskog savjeta. Da izvršimo reizbor svih sudija i to smo pogriješili što nijesmo uradili kod Ustava, a bio sam protiv toga, jer nijesmo imali kapaciteta da to uradimo tada, Srbija je to uradila. Da ih ne izaberemo u parlamentu koji je zarobljen, kako smo ih izabrali prije? Kako smo ih prije izabrali, kako smo sa 2/3 izbrali Ustavni sud? Kakve su sudije to vidimo, ali smo ih izabrali. Da ne bismo istu grešku pravili, da ne biste istu grešku pravili sa Sudskim savjetom, kako su izabrali treći put. Treba da izaberemo predsjednika Vrhovnog suda - kršenjem Ustava.

Znači, ovaj parlament hoće da izabere i birao je mnogo veće većine i mnogo više ljudi, ali mora postojati politički kapacitet tog parlamenta. Ovaj parlament piše u izvještaju sada nema taj politički kapacitet, nije mjesto dogovora, nije mjesto povjerenja, nije mjesto rješavanja sporova, mjesto zaoštavanja i mjesto produbljivanja krize. Kad parlament stvori to, on je političko tijelo nije pravno tijelo, biće rezultata. Zato smo i ja i ostali kolege pozivali na dijalog. Dio tog dijaloga, rekao je kolega Lekić, je i to, ali se mora uspostaviti povjerenje. Ako ne vjerujemo da primijenite zakon, kako ćemo glasati ljude koji treba da ga brane a koji su vaši kandidati. Prema tome, neka budu vaši kandidati ali da vidimo kako ćemo se dogovoriti oko drugih stvari, da bi njima vjerovali kao dio tog dogovora. Postoje neki ljudi za koje ćemo glasati svakako, ne sad, ne sada. Postoje ljudi koje smo glasali i pogriješili mnogo puta i ja predlagao neke od njih i pogriješio, ali to je politika.

Ovaj parlament, i tu završavam, niko mu ne može uzeti pravo da prenese legitimitet naroda na sudsku vlast, a samo ga on ima, samo ga on ima. Mi smo predstavnici naroda sve ostalo je derivatna vlast. Mi smo originalna vlast ovog naroda i ovdje koliko mi imamo kapaciteta, ukoliko se stvori politička kriza, rješavaće se problemi, bez toga nema nikakvog izbora gdje treba opozicija, a vi smislite .... opozicija vjeruje. Ja sam to nekad smišljao, kolega Lekić je bio opozicija ja vlast, pitajte ga zašto mi je vjerovao.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:38:02)

Hvala.

Ovo pitanje smo sad, molim vas kolege, ovo pitanje smo sad završili. Samo moram da vam kažem, u ovom parlamentu je definisana priča i izmjenama Ustava uvedena je potreba za dvotrećinskim glasanjem za pojedine funkcije. Vi koji ste to u parlamentu tada glasali, možda sad vidite jeste li u pravu ili nijeste u pravu, to je sad postojeće stanje.

Drugo, sa strane vlasti možemo da kažemo, možda smo tada kada smo uspijevali da glasamo imali zreliju i odgovorniju opoziciju, pa smo uspijevali da dođemo do 2/3. Nemojte sad da budete u busijama i kažemo nećemo ništa dok ne dobijemo sve. Dođite da razgovarate. Prva stvar je u tome da želite izbore i izmjene izbornih zakona a ne želite da radite u tijelu koje je koncipirano na način da ima kvalitetan sastav vlasti i opozicije i koje je za opseg svog djelovanja, sve je usvojeno što je bilo ko zahtijevao i od strane opozicije i od strane vlasti i svi ste glasali za to. E sad ne želite da radite u tome. Nema potrebe dalje da razgovaramo o ovom pitanju.

Sada ima riječ poslanik Andrija Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.06.19 14:39:27)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predsjedniče, potpredsjednici, članice, članovi Vlade,

Evo, imali smo neuobičajeno iskakanje iz Poslovnika, nabačivanje na volej predsjednika

Vlade poslaniku Krivokapiću, ali sve je to dio demokratskog i parlamentarnog dijaloga.

Pitanje premijeru Liberalne partije glasi:

Često se čuju špekulacije o visokom javnom dugu i riziku od tzv. "dužničkog ropstva" zbog kredita uzetog od kineske Exim banke za gradnju autoputa Bar-Boljare, i uopšte o prisustvu kineskog kapitala u Crnoj Gori u kontekstu investicija.

Kakav je je stav Vlade u kontekstu ovih tvrdnji?

Obrazloženje: Projekat auto puta Bar-Boljare je od krucijalne važnosti za prosperitet Crne Gore, a njegov poseban značaj ogleda se i u doprinosu regionalnom razvoju i iskorišćavanju brojnih potencijala na sjeveru Crne Gore. Vjerujem da malo ko u Crnoj Gori ima dilemu da je auto put potreban, da doprinosi prosperitetu ali i različitim aspektima privrede kao i boljoj bezbjednosti građana i većem kvalitetu života.

Povezivanja sa mrežom evropskih koridora i privlačenjem saobraćajnih tokova regiona i Evrope preko naše države Crna Gora će konačno i svoju saobraćajnu infrastrukturu učiniti efikasnom i poželjnom, te konkurentnom za ozbiljne ekonomske i trgovinske poslove, ali i turizam. A sve ovo jesu strateški važne smjernice razvoja države u narednim godinama i decenijama.

Važno je i pravovremeno razvijati održiv plan i strategiju ulaganja u sektore koji se moraju razvijati paralelno sa mrežom auto puta, a koji će, po njegovoj finalizaciji moći na najefikasniji način da koriste sve prednosti ove trase. Ovdje, prije svega se misli na privredni sektor, jačanje privrednih subjekata, čije je osnovno poslovanje usmjereno na drumski saobraćaj, prevoz, transport, trgovinu, putovanja i sl. Sve ove privredne grane imaće veliku šansu i čistu priliku da dodatno valorizuju svoje potencijale, prošire svoje poslovanje i kvalitetno iskoriste infrastrukturu koja im do sada nije bila na raspolaganju, te postanu konkurentni regionalnoj privredi i širim ekonomskim tokovima. Sve ovo, jasno je, može uticati veoma povoljno na povećanje životnog standarda, kvaliteta života ljudi ali i jačanje crnogorske ekonomije i slivanje finansijskih tokova u Crnu Goru. Znamo koliko je Vlada bila posvećena konsolidaciji javnih finansija, a više puta ste nas ovdje informisali o uspješnosti preduzetih mjera i uopšte o rezultatima ekonomske politike.

Zato Liberalna partija cijeni zabrinjavajućim pojedine ocjene da bi dug za auto put mogao da naštetiti Crnoj Gori i dovede nas u nepovoljan politički i ekonomski položaj u odnosu na bilo koju drugu državu. Crna Gora je predano radila da povrati svoj status i ojača međunarodnu poziciju i ugled što je potvrđeno prijemom u NATO prije dvije godine. Stoga cijenim važnim da danas, u okviru Premijerskog sata, dobijemo odgovor na ova važna pitanja i relaksiramo građane, odnosno građanke i upoznamo širu javnost sa vizijom strateškog, ekonomskog, finansijskog i vanjsko političkog puta Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:43:57)

Hvala poslaniče Popoviću.

Predsjednik Vlade Duško Marković ima riječ, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 14:44:06)

Uvaženi poslaniče Popoviću,

Vaše poslaničko pitanje u kontekstu kredita uzetog za izgradnju auto puta dotiče i pitanja prisustva kineskog kapitala u Crnoj Gori, ali i tema aktuelnih ne samo na regionalnom već i na globalnom nivou.

Kako ste i sami naveli u javnosti se nerijetko pokušava problematizovati uticaj kredita kineske Exim banke za izgradnju prve dionice auto puta u Crnoj Gori na stanje naših javnih finansija sa insinuacijama o poteškoći otplate kredita, teorijama zavjere o založenom zemljištu i slično. Zato, prije nego vam detaljno odgovorim, a u nadi da ćemo time staviti tačku na priče - rekla kazala, sa ovog mjesta poručujem da apsolutno ništa od toga o čemu se spekulira nije tačno.

Evo šta jeste. Istina je da ne postoje bilo kakva otvorena pitanja vezana za realizaciju tog namjenskog kredita niti naša država kasni sa isplata budućim da period otplate kredita nije ni

počeo. Otplata ovog kredita počinje u julu 2021. godine i iznosiće 66,4 miliona dolara godišnje, tokom 14 godina otplate, a čini će oko 1/5 ukupnog javnog duga. Do sada je povučeno 655 miliona dolara iz kineskog kredita, a završetak prve dionice auto puta se očekuje tokom 2020. godine. Istina je takođe da Crna Gora nije dala zemlju kao imovinu za obezbjeđenje kredita. Naime, kredit je dobijen na osnovu najboljih uslova koje je konkretna banka u tom trenutku ponudila na globalnom finansijskom tržištu. Slikovito, između ostalog, ponuda Exim banke imala je kamatnu stopu 2%, a drugorangirana ponuda kamatnu stopu koja se kretala od 4,31% do čak 7% i grejs period je bio drastično povoljniji kod kineske banke. Računica je, ne sumljam sada, jasna.

Poslaniče Popoviću, više puta smo se saglasili da je za jačanje konkurentnosti crnogorske ekonomije i poboljšanja kvaliteta života neophodno ukupno unapređenje ukupne, prvenstveno saobraćajne infrastrukture koja podrazumijeva izgradnju auto puta. Za navedene namjene Vlada kontinuirano povećava kapitalni budžet koji je 2015. godine, kada je počela izgradnja auto puta, iznosio 228 miliona eura, dok u 2019. godini iznosi 321 milion eura ili oko 6,7% GDP-ia.

Kapitalni budžet se najvećim dijelom finansira iz kredita međunarodnih razvojnih banaka pri čemu obaveze prema ovim kreditnim institucijama čine oko 1/4 ukupnog javnog duga. Poređenja radi, ne kineska sredstva, dakle sredstva države i sredstva iz kredita razvojnih banaka za kapitalne projekte u 2015. godini iznosila su 50 miliona eura, a u 2019. godini su skoro utrostručena i iznose 132 miliona eura. Nadam se poslaniče da i ovdje sada imamo jasniju sliku i da je istina na našoj strani, a ne na strani dežurnih kritizera. Kao i kredit koji je Crna Gora dobila od kineske Eksim banke većina preostalih kredita koji čine javni dug Crne Gore usmjereni su na infrastrukturu sa ciljem razvoja povećanja konkurentnosti i ukupnog ekonomskog rasta. Dakle, ne za rešavanje socijalnih problema, ne za miran mandat Vlade već za razvoj u funkciji unapređenja kvaliteta života. Takođe, Vlada je projektovala otplatu navedenih kredita u okviru otplate ukupnog javnog duga, što je dio strategije upravljanja javnim dugom Crne Gore.

Dozvolite mi da još jednom posjetim javnost na multiplikativne efekte izgradnje autoputa na crnogorsku ekonomiju. Izgradnja prve dionice autoputa zajedno sa ostalim investicionim projektima u zemlji uticala je na rast bruto investicija u zemlji u 2018. godini. Snažna investiciona potrošnja uticala je na rast u građevinarstvu, saobraćaju, povezanim djelatnostima što je sve doprinijelo ekonomskom rastu od blizu 5% koji smo ostvarili u posljednje dvije godine. Prema preliminarnim projekcijama Ministarstva finansija očekivani neto efekat projekta izgradnje prioritetne dionice autoputa na realni GDP-i na kraju 2019. godine iznosiće oko 4,3%, a na kraju 2021. godine oko 3,9%. Uzimajući u obzir navedeni efekat ovog projekta na ekonomiju očekuje se da će nivo GDP-a u 2021. godini u odnosu na 2015. godinu biti realno veći za oko 20%. To je impresivan i potreban rast koji svoje efekte tek treba da iskaže.

Dakle, pred nama su danas efekti rasta koje autoput donosi tokom izgradnje, a prve benefite po razvoj oni će donijeti kroz svoju eksploataciju i to upravo kroz ravnomjerni regionalni razvoj i veću bezbjednost naših građana i turista kako ste apostrofirali u svom pitanju. Dopriniće boljoj dostupnosti nekoliko ski risorta na Bjelasici, budućem ski risortu na Hajli, kao i boljoj povezanosti privrednika i građana sjevera sa centralnim i južnim dijelom Crne Gore. Takođe, po završetku prve dionice očekuje se da će prihodi od putarine iznositi oko 1/3 godišnjega anuiteta za otplatu kredita Eksim banci. Mi u Vladi svakog dana stvaramo pretpostavke izgradnje druge dionice tokom srednjeg roka. To neće biti finansirano iz kredita već isključivo kroz model koji će imati minimalne fiskalne rizike i koji neće usporiti opadajući trend javnog duga koji projektujemo na nivou ispod 60% 2022. godine.

Poslaniče Popoviću, kada je u pitanju izgradnja autoputa jasno je da je ovo investicija u našu budućnost. U nju ulažemo svoja i sredstva koja smo pozajmili i to pod najpovoljnijim mogućim uslovima kako bi obezbijedili održivi rast i razvoj za našu i za generacije poslije nas. Dakle, investitor je država Crna Gora, a ne Kina ili bilo koja druga zemlja.

Za kraj saopštiću podatak koji je pokazalo istraživanje urađeno za potrebe komunikacione strategije Vlade Crne Gore prošle godine, a koje pokazuje da čak 76% građana Crne Gore podržava izgradnju autoputa. To je za mene kao predsjednika Vlade i jednog od zagovornika ovog projekta mnogo važnije od progovaranja onih koji osporavaju napredak Crne Gore ili mu makar ne doprinose. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:50:53)

Pravo na komentar poslanik Popović.
Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.06.19 14:50:58)

Zahvaljujem premijeru.

Drago mi je što ste naročito demantovali brojne špekulacije koje se tiču eventualnog dužničkog ropstva. Znamo da su mnogi mediji osvićali sa naslovima "Ako se ne vrati kredit Eksim banci, Crna Gora gubi dio teritorije", naravno sad smo saznali kako stvari stoje ovdje.

Ono što crnogorski liberali rade to je podrška ovom velikom projektu, najvećem projektu možda u istoriji Crne Gore, autoputu Bar-Boljare u kontinuitetu. Ovaj projekat je za ponos i divljenje i na neki način ovaj projekat naročito ova prioritetna dionica, neke etape te prioritetne dionice su pravo građevinsko čudo.

Ono što je veoma važno istaći ovdje jer znamo da su bile i špekulacije da je ovo autoput od niđe ka ničemu. Naravno protivnici izgradnje i tu je dobijen odgovor znamo da je Srbija čitav projekat pokrenula, izgradnje autoputa od Požege do Boljara isto će ga graditi Kinezi. Tako da je puni smisao ovog istorijskog projekta na vidiku.

Ono što je veoma bitno istaći to je taj bezbjednosni aspekt čitave priče izbjegavanja kanjona Morače, kanjona Platija. Od 1962. godine kad je ta saobraćajnica izgrađena preko 1000 ljudi je izgubilo život za tih 57 godina, 67 godina u kanjonu Platije. Ono što bih još htio da istaknem, a to ste vi nagovijestili, to je ova druga faza koja bi nadam se, prva faza će biti završena iduće godine neđe u ovo vrijeme, da će paralelno krenuti druga faza izgradnje ovog autoputa. Etapa od Mateševa do Andrijevice sa onim čuvenim tunelom Trešnjevik. Nadam se i treća faza Andrijevice Boljare i apelujem da te druga, treća faza idu paralelno sa ovim i ako postoje svi nagovještaji da će to tako biti da bi autoput Bar-Boljare bio završen u nekom razumnom roku i da bi nam spoj sa našom prijateljskom državom Srbijom bio omogućen što ranije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:54:57)

Hvala poslaniče Popoviću.
Želite li?
Premijer Marković, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 14:55:04)

Prvo da vam se zahvalim ne samo na vašoj ličnoj nego i stranačkoj podršci ovom projektu. Sigurno ste na dobroj poziciji jer ovaj autoput je tek početak sveukupnog razvoja, infrastrukturnog razvoja Crne Gore koji će, ja vjerujem, na srednji rok Crnu Goru učiniti ekonomski razvijenijom ili razvijenom, a naše građane bogatijim i zadovoljnijim nego što jesu danas.

Dakle, mi u taj projekat nijesmo ušli neplanski iz hira ili da kažemo nužne potrebe nego sveukupan razvoj infrastrukture u Crnoj Gori je jedna zajednička osmišljena razvojna politika. Završetkom prve prioritetne dionice do Kolašina iduće godine vjerujem da imate taj podatak mi ćemo biti u završnoj fazi ili skoro do godinu dana će nam trebati da probijemo tunel kroz planinu Bjelasicu i spojimo Berane i Kolašin i skratimo put od Berana do Kolašina za 40km. Tako da će i Beranci moći da se za veoma kratko vrijeme, koliko, 20-25 minuta uključe na taj autoput. Nije samo važno zbog saobraćajne povezanosti nego zbog biznisa i pokretanja novih investicija. Istovremeno radimo do sada najveću rekonstrukciju jadranske magistrale prema Srbiji. Ako idete tom dionicim vidite da se izvode ozbiljni radovi na rekonstrukciji, proširenju jadranske magistrale, izgradnju trećih traka i tom postojećom saobraćajnicom, najvećom saobraćajnicom u zemlji doprinosimo kvalitetnijem infrastrukturnom povezivanju. Sve ukupno i s autoputom i s ovim

investicijama u putnu infrastrukturu Crna Gora će imati tako razvijenu mrežu unutrašnjih puteva, regionalnu povezanost, da će se ovdje lako dolaziti i da će ovdje uslovi za pokretanje investicija biti veoma povoljni.

Samo nedobronamjerni, samo, evo da budem i direktan, neobrazovani mogu reći da je ovo put u nigdje. Samo da ga izgradimo do Srbije mi smo obezbijedili našu vezu sa Srbijom i dalje prema Evropi i bez autoputa. Međutim, Srbija je već ugovorila i ne samo ugovorila nego započela radove na gradnji autoputa od Preljine do Požege. Istovremeno, prisustvovao sam tom Samitu 16+1, u Dubrovku već 17+1, potpisala memorandum o stvaranju pretpostavki za nastavak radova od Požege do Boljara. Dakle, mi ćemo se u narednih desetak godina sresti na Boljarima i imati jednu saobraćajnicu koja će biti snažna veza Crne Gore sa svojim okruženjem, ali naravno i s Evropom.

Na kraju, nema priče o dužničkom ropstvu Crne Gore. Priča da ćemo finansijski doći u zavisnost od kineskog novca, odnosno od njihove banke je samo priča zlonamjernih. Crna Gora ima finansijski potencijal ne samo da vraća ovaj kredit nego da ulaže u dalji razvoj infrastrukture iz sopstvenih, a vidjećemo u kojoj mjeri i iz kreditnih sredstava.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 14:58:47)

Hvala, predsjedniče Vlade.

Pravo je zadovoljstvo slušati ovakvu priču o ovom projektu jer slušamo dosta često neodmjerene potpuno i izjave koje ne stoje, naravno, kada se govori o svim ovim aspektima o kojima ste pričali vi i kolega Popović. Ovome bih dodao još i potrebu ubrzavanja radova na početku realizacije Jadransko jonskog autoputa - primorska varijanta, koja će omogućiti normalno funkcionisanje saobraćaja duž naše obale i sublimirati obilaznice i Herceg Novog i Tivta i Budve i Bara. Time će Crna Gora napraviti ogroman iskorak u svojoj putnoj infrastrukturi.

Sada poslanica Anka Vukićević postavlja poslednje pitanje danas za premijera. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (26.06.19 14:59:32)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, slušajući današnje diskusije na Premijerskom satu, veliki broj vas, shvativši činjenicu da 30 godina slušamo iste probleme iz ekonomije, politike, identitetski problemi i nacionalni, religijski, sigurna sam, na žalost, da je veliki broj vas poželio da ode iz ove naše lijepe zemlje, što svakako odgovornost za takvo stanje snosimo svi mi ovdje prisutni, mada ovi s moje lijeve strane mnogo više.

Premijeru Markoviću sam postavila sljedeće pitanje:

"Da li Vlada namjerava da konačno preduzme ozbiljne i adekvatne mjere radi ozdravljenja veoma lošeg socijalno-društvenog ambijenta koji se, između ostalog, ogleda u sve brojnijim odlascima građana iz Crne Gore, višem nivou oboljelih od bolesti zavisnosti i problemima u tretmanu mentalno oboljelih lica"?

Prema nezvaničnim podacima oko 60.000 građana je od obnove nezavisnosti napustilo Crnu Goru. Ako tome dodamo i broj onih koji nijesu odjavili prebivalište, a duži niz godina žive u inostranstvu ta cifra je sigurno znatno veća. Ako svemu tome dodamo i Izvještaj ovakav kakav jeste o napretku onda se negdje može zaključiti da će veoma veliki broj građana Crne Gore postati građani Evropske unije dok će država iz koje dolaze još dugo biti u čekaonici za prijem.

Meni kao ženi je poražavajuće istraživanje sprovedeno među mladima, u kojem je više od 51% ispitanika iznijelo da ima jaku želju da napusti Crnu Goru. Kao razlog te želje da napusti ovu zemlju nije siromaštvo nego prvi razlog odlaska je nedostatak i nedostižnost pravde. Crna Gora država socijalne pravde, društvo jednakih šansi, a mladi kažu da odlaze zbog nedostatka pravde. Na drugom mjestu je nemogućnost stalnog zaposlenja. Niko ne želi od mladih obrazovanih ljudi da radi kod privatnika na nesigurnom radnom mjestu, da im vječito visi otkaz više glave, da nemaju ona radna prava o kojima ste vi i koja ste maloprije obećali u diskusiji s gospodinom Lekićem, ne žele da rade van struke za veoma niske zarade. To su stvari koje se moraju mijenjati ako želimo

mlade ljude zadržati u ovoj zemlji. Poražavajuće je da je u zadnjih pet godina Crnu Goru napustilo 150 ljekara. Mi znamo koliko košta diploma Medicinskog fakulteta i državu i porodicu iz koje dolaze ta djeca. Porodice se teško odriču svoje djece, a mislim da država ovakvim postupanjem veoma lako i lagano pristaje na njihov odlazak. Samo ću navesti situaciju. Jedna digresija. Jedan uspješan nikšićki ljekar koji ima privatnu ambulantu svoju ćerku koja je, takođe, ljekar nije uspio da zadrži u Nikšiću. Znači, neke stvari se moraju sistemski mijenjati.

Moram napomenuti da se sistemski nije djelovalo ni kada su u pitanju naknade majki, da je to ono što nedostaje Crnoj Gori, da žene koje su postale prve žrtve tranzicije jer su prvo rasprodate fabrike u kojima su radile žene, te žene su diskriminisane i po osnovu što njima kao muškarcima zaposlenim u KAP-u i Željezari nijesu date penzije po povoljnim uslovima, pa danas ne bismo imali svaki mjesec proteste žena na crnogorskim ulicama. Taj problem se mora riješiti. Šta je s njihovim porodicama. Šta je s njihovom djecom? Da li su oni njima mogli priuštiti adekvatno obrazovanje? Da li su njihova djeca pošla vani, a one sada ostale same?

Ovakav ambijent kakav stvara današnja Crna Gora, današnja zvanična vlast je odličan ambijent, na žalost, za povećanje broja mentalno oboljelih, povećanje broja ...(Prekid)... Danas je Dan borbe protiv bolesti zavisnosti. Istraživanje koje je objavio Institut za javno zdravlje pokazuje da šesnaestogodišnjaci, svaki deseti je probao neku jaču drogu, a 10% ispitanika je koristilo kanabis. Imamo Kakaricku goru, liječenje se plaća, finansijski uništena porodica to ne može podnijeti. Mislim da su nadležni prihvatili predlog jedne nevladine organizacije da prvo liječenje finansiraju lokalne samouprave i da je to sada samo prihvatila tivatska opština i mislim danilovgradska, a da ostale nijesu preduzele ništa.

Problemi su tu, moraju se rješavati. Moramo voditi računa o napretku ove zemlje. Moramo dati šansu, pomenuli ste da je otvoreno 18.000 radnih mjesta u diskusiji s gospodinom Lekićem. To su većinom uslužne djelatnosti, to su ljudi zaposleni preko agencija, nemaju slobodne dane, pitanje je kako se uplaćuju doprinosi. Tražili ste negdje i našu podršku. Evo, imate moju podršku. Imate informaciju. Dajte, napišite rješenja za stalni radni odnos zaposlenima u javnom zdravstvu, u prosvjeti koji su ispunili onaj uslov dvije godine rada neprekidno prema Zakonu o radu. Učinite to. Imate moć. Moć je u vašim rukama. Poštujte, insistirajte da se poštuje zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 15:05:45)

Hvala.

Predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 15:05:56)

Uvažena poslanice Vukićević,

Vlada u kontinuitetu radi na unapređenju ekonomskog stanja i stvaranju društvenog i socijalnog ambijenta koji će značiti bolji život za svakog građanina Crne Gore. To su danas opšte prihvaćene i vidljive činjenice iza kojih stoji značajan rezultat iako se vi ne slažete s tim i to vidite drugačije.

Zbog toga sam, da budem iskren, bio na neki način iznenađen kada me pitate da li Vlada konačno namjerava da preduzme ozbiljne i adekvatne mjere radi ozdravljenja veoma lošeg socijalnog društvenog ambijenta. Ne tvrdim da je taj ambijent niti odličan niti dobar, ali za sigurno stanje nije onakvo kako je predstavljeno u vašem pitanju. Najnoviji pokazatelji Eurostata za 2018. godinu ukazuju da je brutodomaći proizvod po stanovniku prema standardu o kupovnoj moći kao važan pokazatelj životnog standarda u 2018. godini, u Crnoj Gori povećan na 47% evropskog prosjeka. To je najviše u regionu budući da je u ostalim zemljama Zapadnog Balkana na oko 40% evropskog prosjeka ili niže, tačnije Srbija na 40%, svi ostali su ispod 40%. Dakle, velika razlika u nivou standarda u Crnoj Gori u odnosu na evropski prosjek.

Povećanju životnog standarda doprinio je i ekonomski rast od blizu 5% u prošloj godini. Pozitivan trend je nastavljen i u prvom kvartalu 2019. godine kada bilježimo rast od 3% i to na već visoko podignutim razvojnim standardima što je iznad evropskog prosjeka, kao što znate evropska

ekonomija je rasla mislim u prvom kvartalu svega 1,5. Realizuju se i sprovode brojne politike i reformske mjere za poboljšanje socijalnog statusa zaposlenih, pospješivanje novih prilika na tržištu rada, naročito za ranjive kategorije stanovništva. Rezultati ostvareni u odnosu na početak mandata dovoljno govore o opredjeljenosti i posvećenosti ka postizanju postavljenih ciljeva. Naime, prosječan broj zaposlenih u prvih četiri mjeseca 2019. je za skoro 18.000 veći u odnosu na isti period 2018. godine. Dakle, to je u procentima impresivnih 8%. Slažem se sa vama da možemo razgovarati i o kvalitetu radnog mjesta i svega onoga što ono donosi, ali to je činjenica, to su novozaposleni ljudi. A šta drugo više i direktnije utiče na poboljšanje životnog standarda od ovolikog broja novozaposlenih.

Uvažena poslanice, svjestan sam problema koje naglašavate u vašem pitanju. Iseljavanje iz Crne Gore, naročito mladih ljudi, nepovoljna je pojava i mi je pažljivo analiziramo. Iako je globalizacija učinila migracije svakodnevicom nećemo ih zaustaviti. I kod nas i u svijetu mi radimo na tome da usporimo i zaustavimo odlazak iz Crne Gore, naročito ako je on motivisan ekonomskim razlozima.

Vi ste govorili o tome da je 150 ljekara napustilo Crnu Goru i otišlo negdje prema Evropi. Želim da vam kažem da njemački ljekari odlaze prema Švajcarskoj i Holandiji, imaju problem, tamo nije, to nije problem zbog standarda, uslova i plata, nego danas ljudi u modernom svijetu, otvorenom svijetu traže i neke druge uslove mimo zarade i onoga što mu pruža profesija.

Dakle, ljudi su, slažem se sa vama najveći kapital i Vlada će u kontinuitetu davati odgovor na taj izazov, on je već počeo da se registruje kroz snažan investicioni razvojni zamah, posebno na sjeveru zemlje gdje je iseljavanje i zadobilo karakter povremene pojave. I naša politika razvoja, odnosno snažnijeg ulaganja u razvoj sjevera nije zasnovana na, da kažemo, gruboj politici ili političkom interesu ili dobijanju glasova, nego baš između ostalog i zbog ovoga da tamo razvojni potencijal koji imamo pretvorimo u mogućnost za stanovnike sjevera, za mlade ljude da oni ostaju, tamo žive, imaju svoj komfor a istovremeno zarađuju za sebe i porodicu i mislim da zajedno svi treba da nastavimo i tu politiku da podržimo i snažno stojimo iza nje, jer ona doprinosi dobru cijele zemlje.

Uravnoteženi regionalni razvoj kroz brojne podsticajne mjere prije svega u oblasti poljoprivrede, smanjiće odlazak stanovništva iz sela u gradove i iz manje razvijenih i razvijenih područja. Barem radimo na tome. Možda se neće desiti ali radimo na tome.

Kada govorimo o uslovima života, vjerujem poslanice Vukićević, da niste propustili da vidite, evo ponoviću se, na primjer srednju školu u Golubovcima vrijednu 4,5 miliona eura. Gdje danas imate onakvu školu i onakav objekat? To je za naše mlade ljude, to je za našu djecu tamo gdje žive baš gdje žive i gdje odrastaju. Oko milion eura uloženi u rekonstrukciju dijela puta Rožaje - Štedim, na primjer. Pola miliona eura za trg u Plavu, podršku za 95 mladih pčelara ili bespovratnu podršku po 10.000 eura za 144 mlada poljoprivrednika. Ili vijest o novoj sanaciji pruge vrijedne preko četiri miliona eura, naravno prema sjeveru gdje je trend iseljavanja najveći. Ili o tenderu za dom starih u Nikšiću vrijednom 2,7 miliona eura. Početak radova na turističkoj sportskoj valorizaciji, prostor na nekadašnjem jalovištu u Mojkovcu, Takođe, informaciju o rekonstrukciji doma zdravlja u Beranama i najavu novih adaptacija vrijednih šest miliona eura u cilju povećanja energetske efikasnosti u našim domovima zdravlja i bolnicama. Ovo je samo dio naših rezultata iz prethodnih dana i sedmica i za to imam potrebu da se u ovom domu češće razgovara o životnom standardu naših građana ali sa činjenicama i argumentima. Podrške ne fali u oblastima regionalnog razvoja, poljoprivrede, turizma, prerađivačke industrije.

Posebno treba istaći finansijsku podršku za razvoj preduzetništva, odnosno mikro malih i srednjih preduzeća i u tom okviru povoljne kreditne linije za mlade i početnike u biznisu. Raduje i mene ali i svakog učenika i studenta i njihove roditelje višemilionska ulaganja u obrazovanje, nauku i istraživanje jer samo kroz inovacije naša ekonomija može rasti po standardima 21. vijeka.

Dakle, uvažena poslanice, budžeti koje je predlagala ova vlada a koji su usvajani ovdje u Parlamentu su razvojni a ne potrošački. Treba nam vrijeme da to vidimo i konkretno osjetimo. Podsjetiću vas da je kapitalni budžet od 320 miliona eura najveći od obnove nezavisnosti. Iako nam se često spočitava zaduživanje, ova vlada, već sam rekao ni jedan euro od zaduženja nije iskoristila za tekuću potrošnju. Svaki euro je uložila u razvoj i ne mislim da griješimo, jer ulažemo u budućnost zemlje i naših građana.

Dozvolite da saopštim i da su aktivnosti u oblasti socijalne i dječje zaštite značajno uticali

na stvaranje ambijenta sigurnosti za građane, posebno za one koji su materijalno i zdravstveno ugroženi. U tom smislu ilustrativan je podatak da je u 2018. godini, po osnovu ostvarenih prava i socijalne i dječje zaštite, opredijeljeno oko 75 miliona eura i po ovom kriterijumu smo, uvažena poslanice, u vrhu regionalnih pa i širih standarda.

Iskazali ste interesovanje i za broj i položaj lica oboljelih od bolesti zavisnosti i mentalno oboljelih građana. Siguran sam da znate da su uzroci ovih oboljenja kompleksni i različiti da se ne mogu svesti na socio ekonomsku situaciju bilo kog pojedinca ili regije, ali želim da vam kažem da se naš javni zdravstveni sistem uspješno nosi sa izazovima ove vrste. Prema podacima Instituta za javno zdravlje u posljednje četiri godine nije došlo do povećanja broja oboljelih od mentalnih bolesti. Zaštita i unapređenje mentalnog zdravlja predstavlja složen proces koji obuhvata brojne segmente. Imajući to u vidu a kao iskaz odgovornog odnosa prema zdravlju naših građana, Vlada je usvojila strategiju zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja za period 2010-2023. godina, vjerujem da će biti primijenjena jer će dati rezultate.

Uz podsjećanje da je prošle godine otvoren Centar za autizam, razvojne smetnje, dječju psihijatriju, želim da vam kažem da je urađen glavni projekat i završena revizija projekta za gradnju klinike za psihijatriju, čime će trajno biti riješen problem uslova i smještajnih kapaciteta mentalno oboljelih pacijenata. Procijenjena vrijednost izgradnje i opremanje klinike za mentalno zdravlje iznosi 5,6 miliona eura. Dakle, ako neko ne želi da prizna napredak ne zamjeram mu. Stotine hiljada građana ga vide, oni koji se voze boljim putevima, oni koji svoju djecu vode u nove škole i vrtiće, oni koji su dobili kvalitetniju i bržu medicinsku uslugu u modernijim zdravstvenim objektima, oni koji uredno primaju pomoć koja im je potrebna. A posebno ga vide oni koji više ne primaju bilo čiju pomoć već rade i sami izdržavaju svoje porodice poput zaposlenih u obnovljenoj fabrici Rada u Bijelom Polju i svih koji su radno mjesto pronašli u jednom od sedamdesetak novih hotela izgrađenih u posljednjih nekoliko godina ili na primjer u SKI centru Kolašin 1.600. Prema tome, Crna Gora je na sigurnom i izvjesnom putu ekonomskog, socijalnog i ukupnog društvenog napretka i Vlada će nastaviti da taj put trasira svakog dana i na svakom mjestu gdje je to potrebno. Zahvaljujem se na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 15:15:31)

Hvala vam na pažnji.

Poslanica Vukićević ima pravo na komentar. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (26.06.19 15:15:35)

Ja nijesam rekla da je lošije stanje, ali je moglo biti mnogo bolje sa novcem kojim država raspolaže moglo je mnogo biti bolje, pogotovo cifre koje vi navodite kao bruto društveni proizvod, ali taj BDP se teško može dovesti u vezu sa ovim o čemu sam ja govorila, jer se onda očekuje i veći kvalitet građana Crne Gore. Tako da tu fali preraspodjele, novca ima ali preraspodjela nije dovoljno dobra.

Dalje, da li se broj zaposlenih može dovesti u vezi sa tim što su sa Zavoda za zapošljavanje brisani redovni studenti, da li se na taj način mladim ljudima koji žele da steknu veći stepen obrazovanja uskraćuje pravo na rad. Možda neko od te djece ne može da studira ako nije radno angažovan, niko nema pravo da im uskrati da se legalno zaposle preko Zavoda za zapošljavanje.

Dalje, rekli ste da iz Njemačke odlaze ljekari. Da, ali mi smo mali sistem i to sebi ne možemo dozvoliti. Ja želim naglasiti da je ta ista Njemačka ..... tri hiljade radnih dozvola građanima Crne Gore. Ja bih više voljela da su ti građani radno angažovani ovdje. Kada je u pitanju mentalno zdravlje, dobro bi bilo da se konačno završi Centar u Podgorici, dobro bi bilo da centri koji postoje da se malo više, ne malo nego mnogo više vodi računa kakav je sastav timova koji rade u tim centrima. Ja sam na prošlom zasijedanju kada je bio na dnevnom redu Izvješaj o mentalnom zdravlju djece saopštila neke podatke, da recimo imamo savjetovaništa za mlade u kojima su samo radno angažovane medicinske sestre. Znači, brigom o mentalnom zdravlju djece ili savjetovaništu na rad, samo angažovana medicinska sestra. Imamo 18 takvih savjetovaništa.

Dalje, u dnevnim centrima, takođe, ne postoji multidisciplinarni pristup, u dnevnim centrima za mentalno zdravlje negdje nedostaje socijalni radnik, negdje psihijatar, negdje psiholog. To su sve stvari koje utiču na mentalno zdravlje građana i neki problemi ostaju trajno neriješeni. Mi smo ispoštovali ono što Evropska unija traži od nas formalno, ali neke stvari moraju se rješavati i brže i suštinski. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 15:18:22)

Hvala i Vama.

Želite li Vi? Izvolite, predsjednik Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (26.06.19 15:18:29)

Hvala Vam.

Samo jedno pojašnjenje, kada smo govorili o podacima ja sam govorio o zaposlenim, a ne o nezaposlenim. Dakle, nesporno je da je 18 hiljada novootvorenih radnih mjesta u odnosu novozaposlenih. Možete vi sa ovog aspekta da sporite stopu nezaposlenosti o kojoj govorimo da je po administrativnoj 15,3, a po anketnoj 15,5 sa aspekta brisanja sa evidencije onih koji ne traže posao, njih posao ne interesuje. U to ne ulazim, naravno, studenti su neke druge kategorije o kojima smo ranije govorili. Naravno, da se složim sa Vama, nije dovoljno samo izgraditi instituciju, uspostaviti sistem zaštite i nadzora, nego je potrebno obezbijediti kvalitetan i potreban kadar. Razumijem i već i ministri iz mog okruženja govore da ste tu velikim dijelom u pravu i naravno, radićemo na tome, ne samo da dobijemo nove ustanove nego da u tim ustanovama obezbijedimo i neophodan kvalitet kako bi naši građani dobili, i ova kategorija građana, dobila kvalitetnu njegu, odnosno, zaštitu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.06.19 15:19:47)

Hvala Vam predsjedniče Vlade.

Ovim smo poštovane kolege, poštovani članovi Vlade, završili Osmu posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećenjeg) zasijedanja u 2019.godini. Hvala vam.